

BEGELEIDINGSTEHUIS

PIETER SIMENON

KWALITEITSVERSLAG 2009

BEGELEIDINGSTEHUIS PIETER SIMENON

**Residentiële opvang en zeer intensieve begeleiding van adolescente jongens
Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning**

- CANO:**
- *Residentiële Leergroep / Kamertraining / Studiosysteem*
 - *Contextbegeleiding / BZW: Begeleid Zelfstandig Wonen*
 - *Dienst Tijdsbesteding / Project Werkatelier - Brugproject*
 - *Project Ervaringsleren*
 - *Project GKRB: Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding*

Martinus van Gurplaan 45
(Werkplaatsen) 3920 Lommel

Werkatelier: Zilleweg 26
(De Hees) 3920 Lommel

fax algemeen

e-mail

P.C.R. algemeen

BNP PARIBAS FORTIS algemeen

tel. 011/54.46.08
tel. soc. dienst 011/54.92.02

tel. 011/54.50.25
fax 011/54.50.21

011/55.33.01
pietersimenon@telenet.be
000-0102508-76
011-2501050-62

Initiatief van JONGERENWERKING PIETER SIMENON vzw
Bijzondere Jeugdbijstand
Agentschap Jongerenwelzijn - Vlaamse Overheid

Indien U ons financieel wil **steunen**:

PCR 000-0102508-76 of **BNP PARIBAS FORTIS 011-2501050-62**

van vzw Jongerenwerking Pieter Simenon, Martinus Van Gurplaan 45, 3920 Lommel,
met eventuele vermelding van een concreet project of bestemming.

De vzw Jongerenwerking Pieter Simenon is door het Ministerie van Financiën erkend als instelling die gemachtigd is attesten inzake belastingvrijstelling voor giften uit te reiken. Bij ontvangen steun vanaf € 30,00 tijdens een kalenderjaar, wordt na dat jaar een fiscaal attest afgeleverd.

Met oprechte dank vanwege heel de gemeenschap van de jongerenwerking!

INHOUD JAARVERSLAG 2009 BEGELEIDINGSTEHUIS

Inhoudstafel	1
Lijst met afkortingen	3
1. Inleiding	5
2. Beperkte algemene informatie vzw	6
3. Voorstelling deelwerking begeleidingstehuis Pieter Simenon - CANO	10
4. Organisatieontwikkelingen van het begeleidingstehuis	14
4.1 Strategie en beleid: kwaliteitsbeleid	14
4.2 Personeelsbeleid	15
4.3 Samenwerkingsverbanden	22
5. Externe beleidsontwikkelingen	24
6. Kernprocessen van een CANO-begeleidingstehuis	30
6.1 CANO-concept en protocollering	30
6.2 Het leergroep team	32
6.3 Het contextteam	34
6.4 De sociale dienst	36
6.5 De dienst Tijdsbesteding	39
6.6 Het STUT-team	42
6.7 De projectwerkingen	44
6.7.1 Het project Werkatelier	44
6.7.2 Het project Ervaringsleren	49
6.7.3 Het project GKRB	52
7. Statistische gegevens van de begeleidingen	54
7.1 Toewijzingen 2009	54
7.2 Gestarte begeleidingen 2009	57
7.3 Lopende begeleidingen op 31/12/2009	63
7.4 Beëindigde begeleidingen 2009	68
7.5 Bezetting	77
Bijlage: “Kunst en Cano verbinden”	79

Afkortingen

ACW	Algemeen Christelijk Werknemersverbond
AGM	Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen
AO	Arbeidsongeval
BAAL	Bureau Alternatieve Afhandeling Limburg
BBTK	Bond van Bedienden, Technici en Kaderleden
BINC	Begeleiding in Cijfers
BJB	Bijzondere Jeugdbijstand
BJZ	Bijzondere Jeugdzorg
BORG	Beleidsoverleg Residentiële Groep
BZW	Begeleid Zelfstandig Wonen
CANO	Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning
CAW	Centrum Algemeen Welzijnswerk
CDV	Centrum Deeltijdse Vorming
CPBW	Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk
CWL	Centrale Wachtlijst Limburg
DAC	Derde Arbeidscircuit
DOMINO	Dossier Minderjarigen Opvolgingssysteem
DTB	Dienst Tijdsbesteding
DVA	Drugs (ver)antwoord
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongevallen
ERSV	Erkend Regionaal Samenwerkingsverband
ESF	Europees Sociaal Fonds
GAP	Globaal actieplan
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GIT	Gestructureerde Intensieve Trajectbegeleiding
GKRB	Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding
HCA	Herstelgerechtelijke/Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling
HERGO	Herstelgericht Groepsoverleg
HOW	Hasselts Overleg Welzijn
HRM	Human Resource Management
HUB	Handleiding Uniforme Boekhouding
IDPBW	Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk
IHJ	Integrale Jeugdhulp
IT	Informatietechnologie
JAP	Jaaractieplan
JPS	Jongerenwerking Pieter Simenon
KHLim	Katholieke Hogeschool Limburg
LBC	Landelijke Bediendencentrale
LPJ	Limburgs Platform Bijzondere Jeugdzorg
MOF	Als Misdrijf Omschreven Feit
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NVK	Nationaal Verbond van Kaderleden
OSBJ	OndersteuningsStructuur Bijzondere Jeugdzorg
PEL	Project Ervaringsleren
PLOT	Provincie Limburg Opleiding en Training
POS	Problematische Opvoedingssituatie
PREBES	Koninklijke Vlaamse Vereniging voor Preventie en Bescherming
PROZA	Projectgroep Ontwikkeling Zelfanalyse
SIB-M	Slachtoffer in Beeld-Minderjarigen

SOVA	Sociale Vaardigheidstraining
SRIB	Seksualiteit en Relaties in Balans
SSC	Sociaal Secretariaat Caritas
TGI	Thema Gecentreerde Interactie
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VIVO	Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de social profit
VTE	Voltijds Equivalent
YAR	Youth At Risk

1 INLEIDING

Het jaarverslag 2009 van het CANO-begeleidingstehuis Pieter Simenon is uitgewerkt als een gestructureerd en volledig kwaliteitsverslag.

Al langer trachten we het begeleidingsaanbod kleinschalig, gedifferentieerd, territoriaal gespreid en voortdurend vernieuwend te operationaliseren in functie van een onderkende doelgroep, namelijk adolescentie jongens.

Onder meer via de kwaliteitsverslaggeving willen we deze evolutie delen met derden.

Begin 2005 ontvingen we opnieuw een vijf jaar durende hererkenning van het begeleidingstehuis categorie 1bis, met een capaciteit van 30 adolescentie jongens.

In 2007 startte de protocollering van CANO (Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning). We doen dit samen met zeven collegavoorzieningen in Vlaanderen. We continueren de projecten Ervaringsleren (PEL), Werkatelier (WA) en Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding (GKRB).

2009 was het laatste volle werkjaar van onze directeur Vincent Vanhumbecq. Samen met hem hebben Magda Gielen, Martien De Belder en Luk Hertogen jaar en dag als leidinggevend mee aan de kar getrokken. Nu gaan ze verdiend met brugpensioen. Bedankt voor jullie ongelooflijke inzet! In onze bijlage 'Kunst en CANO verbinden' wordt het afscheidsmoment van Martien, Luk en Vincent nog even belicht.

Dank ook aan de vele medewerkers die betrokken waren bij de samenstelling van dit werkdocument.

We verwijzen ook graag naar onze website www.pietersimenon.be. Hier vindt u een digitale versie van dit kwaliteitsverslag en de verslagen van het dagcentrum 'De Teuten' en de HCA-dienst BAAL .

Wij wensen u een boeiende lezing toe.

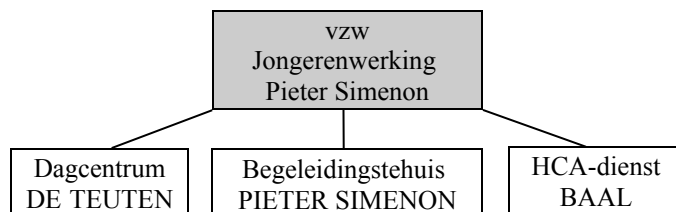
Gert Houben
directie

2 BEPERKTE ALGEMENE INFORMATIE VZW

2.1 SCHEMATISCHE VOORSTELLING ACTUELE ORGANISATIE

Erkend door:

Vlaamse Overheid
Agentschap Jongerenwelzijn
Bijzondere Jeugdbijstand

Drie voorzieningen en projectwerking

Begeleidingstehuis Pieter Simenon, Lommel

- Capaciteit: 30 adolescente jongens
- Residentiële voorziening met intensieve, integrale begeleiding
- CANO: Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning
 - Residentiële leergroep/kamertraining/studiosysteem
 - Project GKRB: Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding (capaciteit 7)
 - Contextbegeleiding/BZW: Begeleid Zelfstandig Wonen (capaciteit 7)
 - Dienst Tijdsbesteding/Project Werkatelier - Brugproject
 - Project Ervaringsleren (capaciteit 3)

Dagcentrum De Teuten, Lommel

- Capaciteit: 10 jongens/meisjes
- Semi-residentiële voorziening; dagopvang en begeleiding na school en tijdens vakantie
- Ambulante gezinsbegeleiding

HCA-dienst BAAL: Bureau Alternatieve Afhandeling Limburg, Hasselt

- HCA: Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling rond minderjarige delictplegers in de gerechtelijke arrondissementen Hasselt en Tongeren
 - Herstelbemiddeling
 - Herstelgericht Groepsoverleg (HERGO)
 - Gemeenschapsdienst
 - Leerproject Slachtoffer in Beeld – Minderjarigen (SIB-M)
 - Leerproject Seksualiteit en Relaties in Balans (SRIB)
 - Leerproject Drugs, (ver)antwoord? (DVA)
 - Project Ouderstage (tot 31/12/2009)

Project DrugSLink (druggerelateerd samenwerkingsverband Limburg) vanaf 01/01/2010

Algemeen uitgewerkt:

Missie, waarden met trefwoorden, kerncompetenties, rechtspositie jongeren, personeelsbeleid, organisatieontwikkeling

Organisatie:

- algemene vergadering / raad van bestuur
- algemene directie / beleidsvergadering / Comité Preventie en Bescherming op het Werk
- coördinatie per deelwerking: BAAL, Dagcentrum, CANO-dienstverlening, CANO-werkatelier, CANO-facilitair
- coördinatiesteunfuncties: kwaliteitszorg, personeelszorg, facilitaire diensten
- vriendenkring / feestcomité
- externe samenwerkingsverbanden

2.2 ALGEMENE VOORSTELLING ACTUELE VZW

2.2.1 De organisatie

De vzw Jongerenwerking Pieter Simenon is een privaat initiatief dat werkt in het kader van Jongerenwelzijn, Bijzondere Jeugdbijstand en Jeugdbescherming. De werking evolueert al jaren als een kleinschalig, gedifferentieerd, territoriaal gespreid en zich voortdurend vernieuwend aanbod van verblijf, begeleiding en afhandeling van delicten voor verschillende doelgroepen van jongeren.

De **missie** werd voor de totale organisatie in 2003 vernieuwd als volgt:

"Wij engageren ons samen verbindend te werken om breuken tussen jongeren, hun leefomgeving en de samenleving te herstellen, in antwoord op maatschappelijke verwijzing. Wij willen dit realiseren vanuit een evenwichtig verdeelde zorg voor de doelgroepen, de medewerkers en de organisatie."

Deze missie onderschrijft twee belangrijke **waarden**:

1. geloof in de kracht en de groeimogelijkheden in verbondenheid;
2. respect voor ieders eigenheid en ernaar handelen.

Beide waarden worden voor een beter begrip verduidelijkt door en verbonden met een aantal **trefwoorden**, die belangrijk zijn voor de organisatie: *positivisme, empowerment, responsabilisering, innoverend, zichzelf in vraag stellend, emancipatorisch; rechtvaardigheid, solidariteit, echtheid, gelijkwaardigheid, eerlijkheid, openheid, discretie, duidelijkheid, evenwichtig, realistisch, subsidiair, zorgzaam.*

In 2005 werden door en voor alle medewerkers de **kerncompetenties** "innoverend verbinden" onderkend, waaraan later "zelfreflectie" als derde kerncompetentie is toegevoegd.

De bejegening van de doelgroepen is gebaseerd op het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale hulp.

Het personeelsbeleid vertrekt vanuit Human Resource Management en competentie management.

De organisatie(ontwikkeling) evolueert in de richting van een netwerkorganisatiestructuur en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

De globale erkende **capaciteit** is sedert 01/12/2003 vastgesteld op 40 jongeren, verdeeld over twee voorzieningen: een residentieel begeleidingstehuis (30) en een dagcentrum (10). De capaciteit voor de HCA-dienst evolueert volgens de vraag. De drie voorzieningen zijn erkend door de Vlaamse Overheid, Agentschap Jongerenwelzijn, Bijzondere Jeugdbijstand.

Daarnaast wordt via een **project** van het Agentschap Jongerenwelzijn vanaf begin 2010 het project DrugSLink georganiseerd, samen met Huize Sint Vincentius, Zelem, en in samenwerking met partners in de drughulpverlening, dat een druggerelateerd samenwerkingsverband in Limburg uitwerkt.

Ten slotte faciliteert onze organisatie vanaf 01/07/2005 een door de provincie Limburg betoelaagd project "Centrale Wachtlijst BJB Limburg".

2.2.2 Het begeleidingstehuis Pieter Simenon - CANO

Het begeleidingstehuis Pieter Simenon is erkend als residentiële voorziening categorie 1bis, met een capaciteit van 30 adolescenten jongens. Het operationaliseert een geïntegreerd aanbod vanuit één residentiële afdeling in Lommel-Werkplaatsen, Martinus van Gurplaan 45.

Pieter Simenon wordt georganiseerd op basis van het **CANO-concept**. CANO staat voor Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning en is een geïntegreerd multimodaal en flexibel totaalconcept voor moeilijk begeleidbare jongeren en hun omgeving.

Fundamenteel blijft de keuze voor een **specifieke doelgroep** adolescenten en hun leefomgevingen, adolescenten jongens die als moeilijker te begeleiden jongeren worden ervaren; onderkend als maatschappelijk erg (ge)kwets(te)bare jongeren, vatbaar voor residentiële opvang en (zeer) intensieve begeleiding binnen een open instellingskader.

Het **doel** is het herstel van de gebroken samenhang tussen de jongere en zijn leefomgeving. Via een integrale begeleiding van de jongere en/in zijn leefomgeving worden enerzijds de competenties van de jongere vergroot en anderzijds wordt de draagkracht van de leefomgeving en de maatschappelijke instellingen vergroot. Het procesdoel is de individuele en maatschappelijke emancipatie. Methodisch wordt niet vertrokken vanuit één bepaald theoretisch kader, maar er wordt eerder eclectisch gewerkt vanuit verscheidene theorieën: voornamelijk zijn dat de maatschappelijke kwetsbaarheid, het ervaringsleren, cliëntgerichte begeleidingsrelatie, contextuele en systeemgerichte benadering.

Diverse **projecten** ondersteunen in functie van het CANO-concept de doelgroep en doelstellingen. In relatie met de steunfunctie dienst Tijdsbesteding functioneert het **project Werkatelier**, Zilleweg 26, Lommel, als een door het Agentschap Jongerenwelzijn geregulariseerd DAC-project, dat ook erkend is als ESF-brugproject door het ESF-Agentschap Vlaanderen en de Dienst Beroepsopleiding van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.

Het **project Ervaringsleren**, betoelaagd door het Agentschap Jongerenwelzijn, wordt gerealiseerd op geïndividualiseerde projectplaatsen en in Jalhay (nabij de Hoge Venen). Dat gebeurt in samenwerking met twee Vlaamse partners: De Wissel in Leuven en Cirkant in Turnhout. Het **project GKRB** (Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding), ook betoelaagd door het Agentschap Jongerenwelzijn, verhoogt de samenwerking met en de doorstroming van jongeren vanuit de gemeenschapsinstelling(en).

2.2.3 Het dagcentrum De Teuten

Het dagcentrum De Teuten is gelegen in Lommel-Centrum, Koning Leopoldlaan 26. Het is erkend als voorziening categorie 4 en heeft een capaciteit van 10 kinderen. Het is een dagcentrum voor multimodale gezins- en jongerenbegeleiding. Om aan problematische opvoedingssituaties het hoofd te bieden, worden in deze semi-residentiële, lokaal gerichte werkvorm **schoolgaande jongeren** begeleid na de schooluren en tijdens vakantiedagen via groepsmomenten of gerichte individuele begeleiding. Voor de **gezinnen** is er contextuele gezinsbegeleiding.

2.2.4 De HCA-dienst BAAL

Het Bureau Alternatieve Afhandeling Limburg staat in de gerechtelijke arrondissementen Hasselt en Tongeren garant voor het geïntegreerd aanbod van **herstelgerichte en constructieve afhandelingen (HCA) bij minderjarige delictplegers.**

BAAL is gestart eind 1998 en is gevestigd in Hasselt, Kattegatstraat 8/8.

BAAL organiseert herstelbemiddeling, HERGO, gemeenschapsdienst, 3 verschillende leerprojecten en ouderstage.

De uitvoering van herstelbemiddeling kwam vlug op kruissnelheid, waarna werd uitgebreid met gemeenschapsdienst. Door middel van een tijdelijke bijkomende projectovereenkomst werd het leerproject “Slachtoffer in Beeld – Minderjarigen” ontwikkeld, uitgevoerd en geïntegreerd.

Vanaf eind 2005 tot begin 2008 participeerde BAAL in het preventieproject "BUMPER" in samenwerking met de regiodienst BJB Limburg.

Vanaf 1 april 2007 kon BAAL officieel kwantitatief uitbreiden. Medio 2007 werden de leerprojecten “Seksualiteit en Relaties in Balans” en “Drugs, (ver)antwoord?” gerealiseerd. De ouderstage werd operationeel sinds begin 2008 in de vorm van een project.

Vanaf 2009 is BAAL als **HCA-dienst categorie 8 (tijdelijk) erkend** voor de beide gerechtelijke arrondissementen Hasselt en Tongeren.

De werkingen van

- *het begeleidingstehuis Pieter Simenon*
- *het dagcentrum De Teuten*
- *en de HCA-dienst BAAL*

(www.pietersimenon.be)

(www.pietersimenon.be)

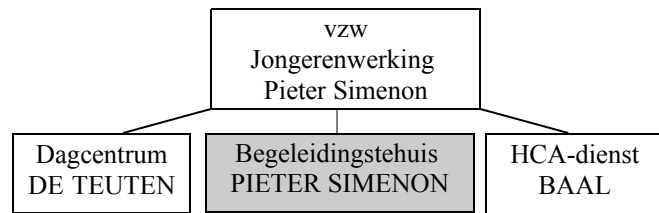
(www.baallimburg.be)

worden in aparte uitgebreide kwaliteits-/jaarverslagen 2009 gerapporteerd.

Ook is het algemeen kwaliteitsverslag 2009 beschikbaar.

3 VOORSTELLING DEELWERKING BEGELEIDINGSTEHUIS PIETER SIMENON - CANO

Centrum
Actieve
Netwerkontwikkeling en
Omgevingsondersteuning

3.1 ALGEMEEN

- Doel

Herstel van de gebroken samenhang tussen de jongere en zijn leefomgeving, waardoor opnieuw zin en perspectief gegeven wordt aan het leven van de jongere binnen de waarden en normen van onze samenleving.

- Doelgroep

- 30 adolescente jongens (15,5 - 18 jaar) en/in hun leefomgevingen
- moeilijk plaatsbare instellingsjongeren ("POS" problematische opvoedingssituaties en "MOF" als misdrijf omschreven feiten of plegers van delicten), vaak na verblijf in gemeenschapsinstelling
- eerder maatschappelijk (ge)kwets(te)bare adolescenten
- vatbaar voor residentiële opvang en (zeer) intensieve begeleiding vanuit een open instellingskader

- Methodiek

- doelgroepgericht opnamebeleid in afstemming met centrale wachtlijstwerking
middel: systematisch overleg met verwijzers en gemeenschapsinstelling
- integrale begeleiding van de jongeren in hun leefomgeving: familie, school, werk, leergroep, wonen en buurt, vrije tijd en leeftijdsgenoten, hulpverlening en justitie door:
 - enerzijds de competenties van de jongeren te vergroten.
middel: geïndividualiseerde begeleiding, aanbod leergroep, ervaringsleren
 - anderzijds de draagkracht van de leefomgeving en de maatschappelijke instellingen te vergroten.
middel: contextbegeleiding en intensieve, systematische samenwerkingscontacten
- methodische principes: niet vertrekken vanuit één bepaald theoretisch kader, maar eerder eclectisch werken vanuit verscheidene theorieën, voornamelijk maatschappelijke kwetsbaarheid, ervaringsleren, cliëntgerichte begeleidingsrelatie, contextuele en systeemgerichte benadering
 - tegengaan van een actieve kwetsing door de georganiseerde maatschappij
 - opbouw van een functionele vertrouwensrelatie door de begeleiding
 - vanuit een emancipatorische basishouding en een sterke participatie van de jongere en zijn leefomgeving
 - wederzijds respect als doel van begeleidingsrelaties
 - motivatieopbouw als doel en niet als voorwaarde
 - perspectiefgeoriënteerd
 - doel- en termijnduidelijkheid, fasering

- risico's durven nemen door de begeleiding
 - succeservaringen en faalkansen inbouwen voor de jongeren
 - permanente evaluatie en bijsturing van de begeleidingsplanning
- **Organisatie**
- erkenning als residentiële voorziening met capaciteit 30 adolescente jongens, versterkt door middel van drie projecten
 - één residentiële afdeling te Lommel-Werkplaatsen
 - borgvergadering (intern beleid deelwerking)
 - gemeenschappelijk team
 - drie pedagogische teams
 - (algemene) directie (1,5 VTE) en methodische coördinatie (2,8 VTE)
 - steunfuncties sociale dienst (1,5 VTE), time-out/sofa (1VTE) en dienst tijdsbesteding (2,55 VTE)
 - geïntegreerde contextwerking
 - geïntegreerd GKRB-project
 - extern werkatelierproject
 - ervarings- en leergerichte projectwerking

3.2 DEELFUNCTIES VAN ONZE CANO-WERKING

3.2.1 Residentiële leergroep

- **Doel**
 - leergroep is voornamelijk een springplank naar (her)opbouw van het netwerk
 - uiteindelijk doel is in de eigen leefomgeving te kunnen verblijven
 - de groep wordt hiervoor gebruikt als middel en niet als doel op zich
- **Methodiek**
 - vanuit een gestructureerde dagelijkse routine de jongere ervaringen meegeven
 - gefaseerd verblijfstraject in opvang, kamertraining en studiosysteem
 - succeservaringen opdoen en faalkansen bieden
 - gericht op sociale vaardigheden, zelfstandigheidstraining, school-, opleidings- en werkervaringen
 - anderzijds biedt de leergroep een tijdelijk verblijf met als mogelijke functies: ondersteuning, depannage, beveiliging, structurering of sanctionering, uitzonderlijke context- of leefomgevingsvervangende functie
- **Organisatie**
 - gefaseerd verblijfstraject in opvang (4), kamers (6) en studio's (6)
 - leergroep: 6,20 VTE begeleiders, methodische coördinatie en steunfuncties

3.2.2 Contextbegeleiding (en Begeleid Zelfstandig Wonen)

- **Doel**
 - de communicatie in en met de leefomgeving van de jongere op gang brengen
 - de band in deze leefomgeving herstellen
 - het netwerk activeren en verstevigen vanuit aanwezige krachten van gezin en netwerk
 - verhogen van de competenties van de verschillende actoren
 - streven naar reïntegratie en verbondenheid en zelfstandig(er) functioneren
- **Methodiek**
 - door teamvorming met de ouders en/of andere steunfiguren
 - hiervoor richten we ons op vijf dimensies: de persoon zelf; de anderen; voorwerpen en materialen; de groep, samenleving en cultu(u)r(en); levensgeheel en natuur(lijke) kringloop
- **Organisatie**
 - integrale contextbegeleiding geïntegreerd binnen alle andere deelfuncties van CANO
 - modaliteiten: intensieve begeleiding van de leefomgeving, contextverblijf, gestructureerde kortdurende residentiële begeleiding (GKRB) voor zeven jongeren, begeleid zelfstandig wonen (BZW) voor zeven jongeren, ervaringsprojecten
 - contextteam: 7,5 VTE begeleiders, methodische coördinatie en steunfuncties

3.2.3 Individuele begeleiding

- **Doel**
 - een geïndividualiseerd programma, waar in de eerste plaats de jongere en zijn leefomgeving realistische doelstellingen opstellen binnen een handelingsplan, dit samen met de verwijzer en de voorziening, voortdurend evoluerend volgens de hulpvraag. Dit programma is gericht op reïntegratie van de jongere in zijn leefomgeving.
- **Methodiek en organisatie**
 - eclecticisch werken vanuit verschillende benaderingskaders
 - integreren binnen de residentiële begeleiding, de contextuele begeleiding, de begeleiding van de tijdsbesteding en het projectmatig werken

3.2.4 Dienst Tijdsbesteding (en project Werkatelier)

- **Doel**
 - structuur bieden op vlak van dagprogrammatie en tijdsbesteding (school en werk), kaderend in het individueel traject en perspectief van de jongere
 - doel is activeren en vergroten van motivatie, attitudes en vaardigheden
 - nieuwe uitsluitingen in de school voorkomen en zoeken naar zinvolle en haalbare manieren om te voldoen aan leerplicht en gebruik te maken van leerrecht
 - zelfinzicht en oefenkansen bieden op vlak van werk en sociale vaardigheden
 - mee zoeken naar en begeleiden van geschikt werk (reguliere arbeid, leerwerkvormen)

- **Methodiek**
 - a) *De schoolbegeleiding*
 - samen zoeken naar een opleiding die aansluit bij de mogelijkheden en het perspectief van de jongere en de opvolging ervan garanderen
 - centraal aanspreekpunt zijn voor de scholen
 - integreren van de schoolbegeleiding binnen de totaalbegeleiding van de jongere
 - b) *De werkbegeleiding*
 - interne training op vlak van werk en van technische en sociale vaardigheden in het werkatelier
 - met elke jongere samen zoeken naar en opvolgen van geschikt werk
 - centraal aanspreekpunt zijn voor alle werkgevers
 - zoeken en begeleiden van woonwerksituaties
 - integreren van de werkbegeleiding binnen de totaalbegeleiding van de jongere
- **Organisatie**
 - werkatelier voor verschillende technieken
 - brugproject ESF-onderwijs voor eigen deeltijdse leerlingen, met uitbreiding voor De Biehal
 - team werkatelier (2,1 VTE): 0,5 coördinatie, 1,6 technische begeleiding
 - team steunfunctie dienst Tijdsbesteding (2,55 begeleiders): begeleiding scholen en externe werk-/verblijfsituaties; methodische coördinatie

3.2.5 Project Ervaringsleren

- **Doel**
 - de negatieve hulpverleningsspiraal doen keren
 - appèl doen op de nog aanwezige positieve krachten
 - het opgebouwde negatieve zelfbeeld kantelen in een minimale opbouw van hernieuwd zelfvertrouwen
 - residentiële hulpverlening beëindigen en toeleiden tot context of zelfstandig wonen
- **Methodiek**
 - ervaringsleren via oefenen van arbeidsattitude, verblijvend in een familiale omgeving
 - drie maanden-termijn met start-, midden- en reflectieweek door middel van uitdagend groepsaanbod
 - meewerken met jongere, individuele begeleiding, contextbegeleiding
- **Organisatie**
 - samenwerkingsverband met drie Vlaamse CANO-voorzieningen
 - één team, individuele projectplaatsen/verblijfslocaties
 - participatie Pieter Simenon: drie jongeren, één VTE begeleider en 0,25 VTE ondersteuning

Residentiële leergroep
tel. 011-54.46.08

Werkatelier
tel. 011-54.50.25

Martinus van Gurplaan 45
fax 011-54.33.01

Zilleweg 26
fax 011-54.50.21

3920 Lommel
e-mail: pietersimenon@telenet.be

3920 Lommel
e-mail: werkatelier@telenet.be

4 ORGANISATIEONTWIKKELINGEN VAN HET BEGELEIDINGSTEHUIS

4.1 STRATEGIE EN BELEID: KWALITEITSBELEID

In de onderstaande paragraaf willen we een beeld geven van de expliciete kwaliteitsplanning en de kwaliteitsevaluatie van het begeleidingstehuis. De medewerkers van het begeleidingstehuis zijn op diverse terreinen bezig met verbeteracties en dat niet alleen in de enge zin van kwaliteitsbeleid.

Actieplanning 2009

- Een nieuwe analyse van de tevredenheidsmeting voor gebruikers realiseren, met een algemene bespreking en eventuele verbeteracties.
- De procedure rond proceseigenaarschap doorlopen in de eerste helft van het jaar in een pilootfase en daarna evalueren.

Evolutie / evaluatie van de actieplanning 2009

Analyse van tevredenheidsmeting gebruikers

De analyse van de tevredenheidsmeting werd in 2009 niet uitgevoerd. Doorheen het zeer drukke jaar 2009 zijn we hier niet toe gekomen. We vragen ons af of de frequentie, die we onszelf hebben opgelegd, niet te hoog gegrepen is. We plannen de analyse opnieuw voor het werkjaar 2010 en herbekijken de procedure, vooral wat betreft de frequentie.

Procedure proceseigenaarschap

Voor de verschillende teams van het begeleidingstehuis werd één verantwoordelijke aangesteld die jaarlijks samen met het team de beschrijvingen en procedures overloopt waarmee het team te maken heeft en daarnaast doorheen het jaar extra aandacht heeft voor eventuele afwijkingen van de vastgelegde procedures. Een procedure betreffende dit geheel van radarwerkjes was nog een uitdaging. Doorheen 2009 werd deze procedure op punt gesteld. Het jaarlijks overlopen van de verschillende beschrijvingen en processen maakt van het kwaliteitshandboek een dynamisch geheel. De vernieuwde procedure geeft ook de mogelijkheid om op elk moment verbeteringen door te voeren, los van het systeem van proceseigenaarschap.

Actieplanning 2010

- Een nieuwe analyse van de tevredenheidsmeting voor gebruikers realiseren, met een algemene bespreking en eventuele verbeteracties.
- Doorheen de procedure rond proceseigenaarschap het kwaliteitshandboek up-to-date houden en verbeteren.

4.2 PERSONEELSBELEID

4.2.1 Leerbeleid van het begeleidingstehuis

Aandacht voor leren en ontwikkelen vinden we binnen onze organisatie belangrijk. We vertrekken vanuit de visie van een lerende organisatie. We beogen dat medewerkers steeds meer kwaliteiten gaan gebruiken zodat we steeds beter de gewenste resultaten bereiken in functie van de doelgroep. Naast verhogen van kennis en kunde willen we als organisatie ook tijd en energie vrijmaken om aandacht te geven aan motivatie en betrokkenheid van medewerkers.

Actieplanning 2009

- Het agressiebeleidsplan: finalisering veilige werkprocedures, werken rond geweldloze communicatie, thema 'herstel' verder uitwerken.
- Implementering WAQT.

Evolutie / evaluatie actieplanning 2009

Agressiebeleidsplan & geweldloze communicatie

Met het uitwerken van een agressiebeleidsplan zijn we gestart eind 2006. Na een grondige analyse, opstellen van visie en definitie hebben we in 2008 gewerkt rond het opstellen van veilige werkprocedures. Vormingsdienst Impuls hebben we gevraagd om ons ter hulp te komen bij de aanzet. De verdere uitwerking is met intensieve medewerking van alle teams en vzw Impuls tot stand gekomen.

In 2009 werkten we de verschillende procedures af. De procedures rond nazorg zijn afgewerkt, hierbinnen zien we dat het thema herstel verder zou kunnen worden opgenomen. Dit wordt eventueel nog verder besproken in het methodisch team.

Daarnaast speelt in het beheren van agressie een open en respectvolle communicatie een cruciale rol. Alle begeleidingsteams hebben in 2009 de opleiding geweldloze communicatie van Impuls achter de rug.

WAQT

Is het Arabisch woord voor: tijd voor jezelf, tijd om tot jezelf te komen, maar ook tijd die iemand voor jou vrijmaakt. Voor ons is waqt geen nieuw aanbod maar het is wel een omschrijving van een basishouding. Stilstaan bij het nu, met elkaar ontdekken waar de krachten en noden zitten van onszelf, de jongeren en hun contexten. In deze houding gaat de aandacht uit naar: de ervaring van gedragenheid, het vermogen om zin(geving) in het leven te ontdekken, vaardigheden waarmee je grip krijgt op je leven, een gevoel van eigenwaarde, humor en plezier om zaken te relativieren. Een vormingsdag, als eerste aanzet, rond dit thema is aangeboden aan alle teams. In 2009 werd deze basishouding meer geïntegreerd in het dagelijks werken met de jongens en met elkaar.

Intervisie coördinatoren

We hadden het niet meer op de actielijst gezet, maar ook doorheen 2009 hebben we de intervisiemethodiek van werkzorgen en teamprocessen verdiept in de verschillende teams. Intervisie is meer en meer deel gaan uitmaken van onze dagelijkse werking. Elk team is ermee aan de slag, we hopen de idee van lerende organisatie zo nog meer te verdiepen.

Actieplanning 2010

- Drugbeleid: vanuit het project 'DrugSlink' gaan we starten met werkgroepen rond het thema drugs, eerste doel is een analyse te maken van de noden. Het project DrugSlink is een driejarig project tussen Pieter Simenon, Huize Sint-Vincentius, CAD - CGGZ en Katarsis.
- Implementering van een aantal instrumenten op vlak van personeelsbeleid vanuit de werkgroep leerbeleid.

4.2.2 Personeelsoverzicht

Toelichting bij het personeelsoverzicht (situatie op 2010-01)

Op basis van de sinds 01/12/2003 residentiële capaciteit van 30 adolescente jongeren in een voorziening categorie 1bis met opnameplicht en de personeelsnormen sinds 01/01/2001 bestaat de actuele personeelsformatie uit 25,5 betoelaagbare voltijds equivalenten (= VTE).

Het dagcentrum met een capaciteit van 10 kinderen wordt apart georganiseerd met 6 VTE (inbegrepen 0,50 begeleiding via Sociale Maribel 3 vanaf 01/07/1998), waarvan er echter 0,50 structureel ter beschikking is gesteld van de residentiële werking, zodat het personeelsvolume dat beschikbaar is voor het begeleidingstehuis op **26 VTE** komt.

Sinds 01/07/1997 kunnen ook Sociale Maribel 1-tewerkstellingsmiddelen aangewend blijven binnen onze sector. Deze extra personele ruimte bedraagt 0,34 VTE en kan naar eigen behoeften, maar uiteraard binnen een bepaald budget aangewend worden.

Ook zijn vanaf 01/07/2001 Sociale Maribel 4-middelen aangewend ter vervanging van arbeidsduurvermindering voor de “niet-zware beroepen”, vastgesteld op 0,42 VTE.

Ten slotte leveren vanaf 01/07/2004 Sociale Maribel 5-middelen 0,24 VTE.

Sociale Maribel 1+4+5 geven samen **1 VTE**.

In het kader van het “Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social profit” (VIA) is **0,10 VTE** structureel in dienst ter vervanging van conventioneel verlof voor 35-45-jarigen en vrijstelling arbeidsprestaties van + 45-jarigen (zware beroepen).

Naast de gewone personeelsformatie zijn **8,75 VTE** medewerkers toegevoegd op basis van 4 projectovereenkomsten binnen het Agentschap Jongerenwelzijn:

- Project Ervaringsleren: 1,25 VTE (0,25 bijzondere functie en 1 begeleid(st)er)
- Project Werkatelier: 3 VTE (3 begeleid(st)ers)
- Project GKRB of Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding: 3,5 VTE (3,5 begeleid(st)ers)
- HCA-dienst: 1 VTE administratie

We merken op dat meerdere medewerkers feitelijk voltijds ter beschikking staan op basis van samengestelde deeltijdse contracten en dat enkelen ook verantwoordelijkheden opnemen en taken uitvoeren binnen de algemene werking van de vzw.

In het **onderstaande personeelsoverzicht** zijn in **totaal 35,85 VTE** opgenomen.

Dit zijn **alle personeelsleden in dienst en vacante jobtimes op 01/01/2009** die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn bij het integrale CANO-begeleidingsaanbod voor 30 adolescente jongens.

De medewerkers van het dagcentrum De Teuten en HCA-dienst BAAL (Bureau Alternatieve Afhandeling Limburg) zijn hierin niet opgenomen.

Achtereenvolgens zijn vermeld: aantal in statuut, functie, naam, tewerkstellingspercentage en diploma. Om een vollediger personeelsoverzicht te krijgen, schetsen we ten slotte het volledige **personeelsorganigram van de vzw Jongerenwerking Pieter Simenon**.

**Betoelaagd door het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand: 34,85 VTE.
(Agentschap Jongerenwelzijn)**

inclusief 9,35 ter beschikking: - 0,50 vanuit het dagcentrum
 - 8,75 binnen projectwerking
 - 0,10 via structurele vervanging VIA

1 directie

algemene directie:	Vanhumbeeck Vincent bachelor in het sociaal werk	100%

2,25 bijzondere functies

(incl. 0,25 binnen projectenwerking)

algemene directie	Houben Gert master criminologie, bachelor orthopedagogie master in overheidsmanagement en -beleid	50%
methodische coördinatie	Baute Carla master psychologie	80%
	Houben Gert master criminologie, bachelor orthopedagogie master in overheidsmanagement en -beleid	50%
	Geens Claudia bachelor orthopedagogie	20%
steunfunctie sociale dienst	Frenssen Tine bachelor in het sociaal werk	20%
dienst tijdsbesteding	Teuwen Valerie graduaat orthopedagogie	5%

4,34 administratie

(incl. 0,50 ter beschikking vanuit het dagcentrum en 1 ter beschikking van de HCA-dienst)

administratie:	Van de Pas Caroline bachelor in de toegepaste psychologie	100%
	Lambrechts Rosa hoger secundair onderwijs	100%
	Daniëls Bart bachelor financie- en verzekeringswezen	100%
	Vande Kerkhof Heidi boekhoudster	80%
	Vanden Boer Marie-Louise lager technisch onderwijs	54%

25,10 begeleidend personeel

(incl. 7,50 binnen projectenwerking en 0,10 door vervanging VIA)

1 eerste begeleider:

methodische coördinatie	Hertogen Luk bachelor in het sociaal werk	50%
	Geens Claudia bachelor orthopedagogie	25%
	Voortmans Patricia graduaat orthopedagogie graduaat agogische orthopedagogie	25%

3 hoofdbegeleiders:

methodische coördinatie	Geens Claudia bachelor orthopedagogie	25%
	Voortmans Patricia graduaat orthopedagogie graduaat agogische orthopedagogie	25%
coördinatie werkatelier	De Baere Arlet binnenhuisarchitecte en D-cursus	50%
coördinatie facilitaire diensten	De Jong Paul D-cursus	80%
	Dreesen Herman bachelor in het sociaal werk	50%
leergroep team	Vanden Boer Elly regentaat huishoudkunde	35%
contextteam	Voortmans Patricia graduaat orthopedagogie graduaat agogische orthopedagogie	35%

18,50 begeleid(st)ers klasse 1:

coördinatie facilitaire diensten	Dreesen Herman bachelor in het sociaal werk	50%
methodische coördinatie	Geens Claudia bachelor orthopedagogie	30%
informatica	Tombeur Johan bachelor in het sociaal werk	50%

steunfunctie tijdsbesteding	Thues Katrien bachelor orthopedagogie	100%
	Jaspers Iene bachelor orthopedagogie	67%
	Teuwen Valerie graduaat orthopedagogie	33%
steunfunctie sociale dienst	Frenssen Tine bachelor in het sociaal werk	80%
	Vandael Ingrid geaggregeerde lager sec. onderwijs	50%
steunfunctie time-out	Mertens Suz graduaat orthopedagogie	100%
begeleid(st)ers leergroep	Evers Ilse bachelor orthopedagogie	100%
	Luykx Werner bachelor orthopedagogie	100%
	Tips Martina graduaat orthopedagogie	100%
	Vanden Boer Elly regentaat huishoudkunde	65%
	Van Gorp Evy gegradueerde orthopedagogie	30%
	Daemen Kris bachelor in het sociaal werk	20%
	Van der Hart Orte gezinswetenschappen A1	20%
begeleid(st)ers context	Cuppens Kris bachelor orthopedagogie	100%
	Heylen Veronique graduaat orthopedagogie	100%
	Meylaers Judith bachelor in het sociaal werk	100%
	Amaghlaou Hassan graduaat orthopedagogie	80%
	Daemen kris bachelor in het sociaal werk	80%

	Van der Hart Orte gezinswetenschappen A1	80%
	Willems Benny bachelor in het sociaal werk	80%
	Smeets Marjan bachelor orthopedagogie	70%
	Van Vlierden Rob bachelor in het sociaal werk	50%
	Voortmans Patricia graduaat orthopedagogie graduaat agogische bijsch. orthopedagogie	15%
begeleidster project ervaringsleren	Daniëls Wendy bachelor orthopedagogie	100%
2 begeleiders klasse 2		
begeleider leergroep	Devaux Cédric HSTL - jeugd- en gehandicaptenzorg	100%
begeleiders werkatelier	Vermey René middelbaar technisch onderwijs	50%
	Verecken Patrick graduaat chemie/bouw-en houtconstructie G.P.B.-opleiding	50%
0,60 begeleidster klasse 3		
begeleidster werkatelier	Beysen Monique kwalificatiegetuigschrift 6 ^{de} jaar BSO (hotel)	60%
2,16 logistiek personeel		
materieel en onderhoud	Bleyen Jacques	100%
	Dirx Patrick	50%
	Vandenberk Adinda	50%
	Vanden Boer Marie-Louise	16%

Contracten Sociale Maribel: 1 VTE

In het kader van de tewerkstellingsmiddelen Sociale Maribel 1:

materieel en onderhoud	Vandenberk Adinda	34%

In het kader van de tewerkstellingsmiddelen Sociale Maribel 4:

materieel en onderhoud	Dirx Patrick	42%

In het kader van tewerkstellingsmiddelen Sociale Maribel 5:

materieel en onderhoud	Vandenberk Adinda	16%

	Dirx Patrick	8%

Om te onthouden bij de jaarwisseling 2009-2010

Interims en vervangingen werden verzekerd door Smeets Marjan, Teuwen Valerie, Geens Saskia, Daemen Kris, Seynaeve Tine, Van Gorp Evy, Cremers Sven, Nuyts Eline, Boelaers Sarah, Emmers Elke, Amaghaou Hassan.

Realiseerden betrokken **stages**:

- Evens Bjorn 2de jaar graduaat orthopedagogie Hasselt
- Ooms Ann 3de jaar bachelor in het sociaal werk Leuven
- Dufour Mimi 2de jaar graduaat orthopedagogie Geel
- Sarah Boelaers 2de jaar bachelor orthopedagogie Hasselt
- Nuyts Eline 3de jaar bachelor orthopedagogie Hasselt
- Hoydongs Debbie 3de jaar bachelor in het sociaal werk Leuven
- Van Hoppen Jeanne 2de jaar graduaat in het maatschappelijk werk Hasselt
- Renders Evy 3de jaar jeugd-en gehandicaptenzorg Mol
- Ceustermans Wendy 3de jaar bachelor in het sociaal werk Geel

Graag willen we ook nog de volgende personeelsleden bedanken voor hun jarenlange inzet binnen het begeleidingstehuis:

Van Hoef Willy ging op 01 maart 2009 op pensioen.

Gielen Magda ging op 01 juni 2009 op brugpensioen.

De Belder Martien ging op 15 december 2009 op brugpensioen.

We wensen hen het allerbeste toe.

4.3 SAMENWERKINGSVERBANDEN

Participatie op diverse relevante externe overlegniveaus blijft een belangrijk aandachtspunt om ook structureel de maatschappelijke en emancipatorische doelstellingen met betrekking tot onze doelgroepen te bereiken.

Daartoe worden extern **intensieve** samenwerkingsverbanden en netwerken onderhouden.

Dit gebeurt op verschillende niveaus: Vlaams, provinciaal, regionaal en lokaal; zowel binnen als buiten de sector Bijzondere Jeugdbijstand, binnen koepels en met werkvormorganisaties, binnen samenwerkingsverbanden en participierend aan al dan niet inhoudelijke overleggroepen.

De ontwikkelingen rond het nieuwe jeugdrecht, de integrale jeugdhulpverlening en het perspectiefplan jeugdzorg versterken uiteraard deze keuze.

De vzw is als organisatie sectoraal **aangesloten** bij:

- de vzw Vlaams Welzijnsverbond (Caritas) in Brussel, als christelijk geïnspireerd initiatief;
- de vzw Jongerenbegeleiding in Kortrijk.

Ook werd in 2009, al dan niet (zeer) intensief, vanuit het begeleidingstehuis **samengewerkt** op diverse niveaus.

Op nationaal en Vlaams niveau:

- het Project Ervaringsleren, een organisatorische en inhoudelijke samenwerking met twee Vlaamse partners Cirkant, Turnhout en De Wissel, Leuven: directies, stafmedewerkers, begeleiders;
- de overleggroep CANO-voorzieningen (directies, staf, begeleiders);
- de overleggroep GKRB Vlaams-Brabant, Antwerpen, Limburg en de gemeenschapsinstelling De Kempen;
- het Samenwerkingsverband Trainingscentra voor Kamerbewoning (raad van bestuur en intervisiegroep);
- de vzw OndersteuningsStructuur BJZ – OSBJ (raad van bestuur, intervisie time-out, vernieuwende initiatieven, STENT, ...);
- de vzw Jongerenbegeleiding Informant (ledenvergadering);
- het sectoraal directiecomité BJB van het Vlaams Welzijnsverbond;
- de Commissie Kwaliteit van het Vlaams Welzijnsverbond;
- de reflexiegroep Zorginnovatie van het Vlaams Welzijnsverbond;
- de stuurgroep druggerelateerde projecten BJB;
- de kenniskring YAR;
- het Vlaams instituut voor vorming en opleiding in de social profit (VIVO);
- de dienst beroepsopleidingen van het Ministerie van Onderwijs en Vorming (begeleidingsvergaderingen brugprojecten);
- samenwerkingsovereenkomsten met zorgboerderijen, vzw's en openbare besturen i.f.v. brugprojecten en ervaringsprojecten;
- het Steunpunt Groene Zorg;
- de vzw SSC-Partezis, Heverlee;
- de vzw Securex, Brussel;
- de Vlaamse vereniging voor preventie en bescherming PREBES.

Op provinciaal niveau:

- het Limburgse Coördinatiecomité BJZ van het Vlaams Welzijnsverbond;
- het Limburgs Platform Bijzondere Jeugdzorg Voorzieningen (LPJ) (algemene vergadering, bureau en overleg met de regiodienst Jongerenwelzijn Limburg);
- de centrale wachtlijstwerking BJB Limburg (CWL);
- de Limburgse werkgroep Vorming BJB, geïntegreerd in het LPJ;
- de Intervisiegroep Kwaliteitszorg BJB Limburg van het Vlaams Welzijnsverbond, geïntegreerd in het LPJ;
- het Ondersteuningsteam Migranten BJB Limburg (algemene vergadering), geïntegreerd in het LPJ;
- het project Kwaliteit van Samenwerking (KVS) BJB Limburg: Ariadne (stuurgroep);
- de bvba Itineris i.f.v. organisatieontwikkeling;
- het project DrugSLink i.s.m. Huize St.Vincentius, VGGZ, CAD en Katarsis;
- de samenwerking met Arktos Limburg/CDV Het Treffen (brugprojecten, stuurgroep voortrajecten en stuurgroep deeltijdse vorming);
- het convenant met GDT LISTEL i.v.m. therapeutische projecten geestelijke gezondheidszorg;
- de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk IDEWE;
- het groeiplan diversiteit in het kader van ERSV Limburg;
- de werkgroep Welzijnszorg, regionale dienst Limburg;
- de gewestelijke vakbonden LBC-NVK en ABVV-BBTK.

Op regionaal en lokaal niveau:

- het Regionaal Welzijnsoverleg Noord-Limburg (dagelijks bestuur en algemene vergadering);
- de vzw Open Atelier Overpelt en Lommel (raad van bestuur);
- structureel overleg met betrokken onderwijsinstellingen, in het bijzonder de deeltijdse scholen;
- de samenwerkingsovereenkomst met De Biehal STC (brugprojecten);
- het overleg politie Lommel;
- de werkgroep Lokaal Sociaal Beleid met ACW-Lommel;
- de vzw Parochiale Werken Lommel-Werkplaatsen.

5 EXTERNE BELEIDSONTWIKKELINGEN

De externe beleidsontwikkelingen met betrekking tot de sector Bijzondere Jeugdbijstand focusten in 2009 vooral op de verdere realisering en evaluatie van het Globaal Plan Jeugdzorg, een vervolg in de opmaak van het Perspectiefplan en de actuele beleidsnota, de verdere Vlaamse invulling van het nieuwe jeugdrecht en het perspectief van de Integrale Jeugdhulpverlening.

5.1 GLOBAAL PLAN JEUGDZORG – ACTUEEL BELEID

Het “**Globaal Plan Jeugdzorg**” van minister Vervotte dateert van 03/02/2006. Met een belangrijke budgettaire injectie, gespreid over de periode van 2006 tot 2010, werd een integrale aanpak beoogd van de problemen in en rond de Bijzondere Jeugdbijstand op basis van zes beleidskeuzes en vanuit negen werkprincipes, geconcretiseerd in 37 doelstellingen.

Het Globaal Plan werd in de sector goed onthaald vanwege herkende uitgangspunten. Stevig aangestuurd vanuit de overheid, werden heel wat achtereenvolgende initiatieven uitgewerkt om vele concrete doelstellingen te realiseren: het **uitbreidingsbeleid** voor erkende voorzieningen (residentieel en ambulante begeleidingsaanbod) en projecten (aanbod crisishulp aan huis en pleegzorg), de **implementatie van herstelgerichte en constructieve afhandeling** met ook andere initiatieven als reactie op delicten van jongeren en de **flexibilisering** van de hulpverlening. Tegelijk werd een **nieuw programmatiebesluit** voor de voorzieningen BJB goedgekeurd en verspreid op basis van geactualiseerde en aangepaste parameters.

Het Globaal Plan sloot goed aan op de in mei en juni 2006 verschenen nieuwe wetten tot wijziging van “de wetgeving betreffende de jeugdbescherming en het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd”; waardoor we nu reeds enkele jaren beschikken over een **geactualiseerd jeugdrecht**, waarin reacties op delicten en hulpverlening complementair zijn en herstelgerichte reacties steeds in overweging zullen worden genomen.

Vanuit het begeleidingstehuis Pieter Simenon formuleerden we rond de jaarwisseling 2006-2007 een aantal **voorstellen** die relevant waren voor de verdere evolutie. In april 2007 werden alle initiatiefnemers over de **beslissingen** m.b.t. hun aanvragen geïnformeerd.

Aansluitend bij het begeleidingstehuis Pieter Simenon, wilde JPS participeren in het **protocolleren van het CANO-model** om de projectwerking(en) GKR te integreren. Voor de protocollering van CANO werd, gefaciliteerd door vzw Hadron te Gent, een halftijds programmaleider aangesteld om in samenwerking met acht CANO-voorzieningen in een tweejarig project de protocollering uit te werken. Op de niveaus van directies, stafmedewerkers en begeleiders werd het bestaande CANO-overleg gericht op dit traject geïntensiveerd. **Eind 2009** kon het betreffende **eindrapport** afgeleverd worden. Het protocol betekent vooral een doelgroepgericht, methodisch en organisatorisch kwaliteitslabel, op basis waarvan doelgroep, middelen en modaliteiten objectiever zullen kunnen vastgesteld worden.

Er waren nog een aantal **andere realisaties van het Globaal Plan Jeugdzorg in 2009, die relevant waren voor JPS**.

Om het begeleidingsaanbod binnen de bijzondere jeugdbijstand te **flexibiliseren** werd midden 2007 gestart met een aantal proefprojecten **MFC** (Multi-Functionele Centra). Een tussentijds en een eindrapport van dit project kwamen beschikbaar. De verderzetting van deze ervaringen zal medio 2010 tot een regularisering leiden. Ook werd de 60-dagenregel in de begeleidingstehuizen operationeel gewijzigd in een **50%-regel vanaf 01/01/2008**. Dit laat toe vanuit een residentiële werking intenser met en binnen de gezinnen van de jongeren te werken.

Het **YAR-project** (Youth At Risk) werd herhaald en uitgebreid.

Naast de implementatie van het elektronisch dossier Domino (het registratiesysteem voor het beheer van cliëntgegevens en de opvolging van cliënten door de verwijzers) wordt door de OSBJ (Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg) samen met het Agentschap Jongerenwelzijn een **uniform registratiesysteem BINC** (begeleiding in cijfers) ontwikkeld voor cliëntgegevens op het niveau van de hulpaanbieders. Het dagcentrum De Teuten en het begeleidingstehuis Pieter Simenon (vanuit het CANO-concept) participeren in de uitwerking en proeffase van dit registratiesysteem.

In de aanloop tot het installeren van structureel wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit en efficiëntie van het hulpaanbod in de BJB werd uitgekeken naar de onderzoeksresultaten van lopende onderzoeken. Van twee onderzoeken, waarin ook het begeleidingstehuis Pieter Simenon betrokken was, kwamen de **onderzoeksrapportages** ter beschikking: het onderzoek binnen de projecten GKRB (Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding) en het onderzoek binnen het private hulpaanbod, meer bepaald de werkvormen begeleidingstehuizen categorie 1bis, waarbinnen ook de CANO-gerichte voorzieningen, thuisbegeleiding en de projecten GIT (Gestructureerde Intensieve Trajectbegeleiding) vallen.

Ondermeer op basis van het GKRB-onderzoek wordt in 2010, na acht jaren projectwerking, een **regulariseringstraject voor de GKRB-projecten** in Vlaanderen gerealiseerd.

De **beleidsbrief 2008-2009** van minister Vanackere kreeg vanuit onze sector vooral aandacht voor het gezinsbeleid (opvoedingsondersteuning, intensieve gezinsondersteuning), de jeugdhulp (integrale jeugdhulp, jongerenwelzijn), VIPA, toezicht en inspectie met het oog op kwaliteitszorg, vrijwilligerswerking, beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek en transversaal beleid.

Naar aanleiding van de overstap naar de federale regering werd in opvolging van Steven Vanackere vanaf begin 2009 mevrouw Veerle Heeren de nieuwe Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn.

Na de Vlaamse verkiezingen in juni 2009 werd de heer **Jo Vandeurzen** de bevoegde minister.

Betreffende de jeugdhulp werden de doelstellingen in het Globaal (meerjaren)Plan onverkort verder gerealiseerd en geëvalueerd. Vanaf midden 2008 is een nieuw strategisch (vervolg)plan jeugdzorg in de maak. In het voorjaar 2009 werd het plan Perspectief! op de Vlaamse regering en in het Vlaams parlement besproken. In oktober 2009 licht minister Jo Vandeurzen zijn "**Beleidsnota 2009-2014** Welzijn, Volksgezondheid en Gezin" toe. Vanuit een geactualiseerde omgevingsanalyse en de actuele budgettaire context worden zes strategische doelstellingen naar voor geschoven, met de jeugdhulp als een speerpunt in het beleid van de hulp- en dienstverlening. Voor de Bijzondere Jeugdzorg wordt gefocust op flexibiliteit, zorgvernieuwing, uitbreidingbeleid, bijzondere doelgroepen, pleegzorg, gemeenschapsinstellingen en consulenten.

5.2 INTEGRALE JEUGDHULP

Het operationeel maken van de **Integrale Jeugdhulp** moest gebeuren vóór eind 2008. De nieuwe overlegstructuren werkten: de adviesraad Integrale Jeugdhulp, het managementcomité, de regionale stuurgroepen en de netwerkstuurgroepen. Sinds de pilootfase werkten in Limburg zes netwerken 'rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp'. Het dagcentrum De Teuten maakt deel uit van het Noord-Limburgs netwerk. Voor de hele provincie werd één netwerk crisisjeugdhulp georganiseerd. Voor heel Vlaanderen werd in het **moduleringstraject** een intersectoraal bruikbaar terminologisch kader ontworpen voor het beschrijven van jeugdhulp: een reeks van afgewerkte typemodules voor de jeugdhulpaanbieders van zeven sectoren, waaronder de Bijzondere Jeugdbijstand, waarbinnen

het hulpaanbod in modules (met functies en hulpprogramma's) werd uitgeschreven.

Volgens het vakjargon werden vanuit het **begeleidingstehuis Pieter Simonon drie modules** ("CANO - Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning", "GKRB - Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding" en "PEL - Project Ervaringsleren") voorgesteld.

Deze modules werden eerst door het Agentschap Jongerenwelzijn goedgekeurd en daarna intersectoraal in de **moduledatabank** opgenomen. In 2010 worden de beschrijvingen van deze modules geactualiseerd.

Om uitvoering te geven aan het **decreet rechtspositie**, dat van kracht is vanaf 01/07/2006, werden achtereenvolgende werkmappen samengesteld met informatiebrochures voor kinderen, jongeren en opvoedingsverantwoordelijken. Ook werden één algemene en meerdere sectorale vormingssessies georganiseerd.

Eind 2007 werkten de regio's hun eerste regioplannen uit. In het **Regioplan Integrale Jeugdhulp Limburg 2008-2012** worden een tiental acties gemotiveerd en beschreven.

Binnen de Vlaamse overheid is eind 2007 een **Convenant Integrale Jeugdhulp 2007-2009** overeengekomen waarin twee ministers en zes leidend ambtenaren zich engageren rond vijf acties: de netwerken rechtstreeks toegankelijke hulp, de netwerken crisishulp, een screeningsinstrument verontrustende situaties, beleidsplanning en beperktere vergaderimpact.

In verband met de uitbouw van de **intersectorale toegangspoort** kwam medio 2008 de conceptnota "een stand van zaken operationalisering toegangspoort" beschikbaar. De verdere voorbereiding kende ernstige vertraging. De startdatum, die voorzien was begin 2010, is uitgesteld. In het actuele beleidsplan wordt een operationeel plan voorzien eind 2010.

5.3 VIA-AKKOORD EN PERSONEELSSTATUUT

Het **VIA-akkoord** (Vlaams Intersectoraal Akkoord non-profit) dateert van juni 2005. Het voorziet tot en met 2010 in drie luiken: uitbreidingsbeleid, koopkrachtverhoging en kwaliteitsverbetering. Ook de krijtlijnen voor het sociaal beleid in de volgende jaren werden daarmee getekend. Op basis daarvan waren er heel wat subsidietechnische besprekingen en werden er collectieve arbeidovereenkomsten afgesloten.

In het kader van de koopkrachtverhoging werd ook in 2009 de eindejaarspremie gradueel verhoogd. In functie van de kwaliteitsverbetering werden de werkdrukvermindering, het management (managementmiddelen ook in 2009 verhoogd) en het vormingsbeleid ondersteund met bijkomende middelen vanaf 2006, gradueel verhoogd tot in 2010.

Eind 2009 werden de voorbereidingen opgestart voor de onderhandelingen over een nieuw VIA-akkoord na 2010.

Op basis van het **Generatiepact** en het Interprofessioneel Akkoord waren in 2007 een aantal wijzigingen inzake tijdskrediet en brugpensioen uitgewerkt: het KB tot regeling van het conventioneel brugpensioen; CAO's betreffende het halftijds brugpensioen vanaf 56 jaar, betreffende het voltijds conventioneel brugpensioen vanaf 56 jaar, betreffende het conventioneel brugpensioen vanaf 58 jaar en een toepassingsprotocol tot eind 2010. Wat het **tijdskrediet** betreft, betekende dit: een flexibeler uitoefening van 1/5 loopbaanvermindering, de verlaging van de vereiste anciënniteit voor 50-plussers, de veralgemening van het recht op 1/5 loopbaanvermindering voor werknemers van 55 jaar en ouder en wijzigingen inzake de onderbrekingsuitkeringen.

In november 2007 keurde de Vlaamse regering de **sectorconvenant social profit** goed voor de periode 2007-2009. Die bevat afspraken tussen de Vlaamse regering, de werkgevers en de vakbonden over de uit te werken acties rond bepaalde thema's in de sector, zoals de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, toeleiding van werkzoekenden, competentie management, diversiteit, agressiebeleid (Icoba-acties) en leeftijdsbewust personeelsbeleid. Het Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de Social Profit (VIVO) coördineert de actiepunten.

5.4 PROJECTEN VANUIT ONZE CANO-WERKING

De verdere ontwikkelingen van de **projecten vanuit Pieter Simenon** blijven een permanent aandachtspunt en worden deels gevat in regulariseringstrajecten. Eerst en vooral was er de verlenging van de lopende projecten voor 2009.

De **projecten** “Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding” (**GKRB**), georganiseerd vanuit 12 residentiële voorzieningen categorie 1bis, werden na een zevende werkingsjaar verlengd met projecttoelagen Jongerenwelzijn. Het doel blijft de doorstroming uit de gemeenschapsinstellingen te verhogen en de jongeren sneller weer te integreren binnen hun leefomgeving. Dit projectaanbod werd gevat in een extern wetenschappelijk onderzoek naar effectiviteit en efficiëntie, waarvan de resultaten eind 2007 beschikbaar kwamen. In het kader van een ruimer regulariseringstraject van projectmatige initiatieven werd eind 2009 een voorstel tot **regularisering** van de GKRB-projecten uitgewerkt. Vanaf 01/01/2011 zal een voorziening begeleidingstehuis (1bis) over een bijkomende **erkenning** kunnen beschikken “om voor een gedeelte van de capaciteit uitsluitend minderjarigen te begeleiden, die rechtstreeks uit een gemeenschapsinstelling komen”.

Binnen het begeleidingstehuis Pieter Simenon liep het GKRB-project verder met zeven permanent beschikbare plaatsen voor 14 GKRB-jongeren. Zoals in het verleden gebeurde dat bovenop de opname van 11 reguliere jongeren uit de gemeenschapsinstellingen (samen 25 jongens op jaarbasis). Regionaal wordt samen met de Gemeenschapsinstelling De Kempen in Mol en vzw Sporen in Heverlee de ontwikkeling van GKRB opgevolgd. Dit overleg werd in 2009 uitgebreid met het Van Celsthuis en Wingerdbloei, beide met nieuwe GKRB-capaciteit in Antwerpen.

De **CANO**-ontwikkelingen (Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning) gingen verder op het niveau van de samenwerking tussen 8 voorzieningen, en dat binnen de voortdurende zoektocht naar een efficiëntere opvang en contextbetrokken begeleiding van zogenaamde “moeilijker te begeleiden jongeren”. Dat gebeurde op basis van een geactualiseerde praktijkbeschrijving van het CANO-concept. De ontwikkelingen binnen het begeleidingstehuis Pieter Simenon bleven in 2008 intensief hierop afgestemd. Binnen een tweejarig project, gefaciliteerd door vzw Hadron in Gent, wordt geparticipeerd aan de **protocollering** van het CANO-model (zie hoger onder Globaal Plan). Op de niveaus van directies, stafmedewerkers en begeleiders werd het bestaande CANO-overleg gericht op dit traject geïntensiveerd. Eind 2009 kon het betreffende **eindrapport** afgeleverd worden. Het protocol betekent vooral een doelgroepgericht, methodisch en organisatorisch kwaliteitslabel, op basis waarvan doelgroep, middelen en modaliteiten objectiever zullen kunnen vastgesteld worden. In het begeleidingstehuis Pieter Simenon rekenen we op de geleidelijke integratie van de actuele versterkende projecten GKRB, PEL en Werkatelier om het CANO-aanbod structureel verder uit te bouwen.

Het **PEL**-project (Project ErvaringsLeren), waarin Pieter Simenon samenwerkt met Cirkant en De Wissel, blijft met projecttoelagen Jongerenwelzijn een variant ervaringsaanbod uitwerken, waarin het projectaanbod voor jongens verzekerd bleef. In 2009 bleef dit aanbod ook inspelen op mogelijkheden in het kader van de Vlaamse **Groene Zorg**, die subsidies verleent voor de zorg en activering van zorgvragers op land- en tuinbouwbedrijven.

Het project **Werkatelier**, afgestemd op de steunfunctie 'dienst Tijdsbesteding' binnen het CANO-aanbod, continueert het sedert 01/01/2002 geregulariseerde DAC-project (Derde ArbeidsCircuit). De tewerkstelling van drie begeleidende personeelsleden in dit al 22 jaar functionerend werkatelier werd ook voor 2009 verlengd. De inhoud van het aanbod en de doelgroep van dit werkatelierproject worden begin 2010 grondig geëvalueerd en toekomstgericht geheroriënteerd.

Middelen vanuit het Europees Sociaal Fonds bleven via de Vlaamse Gemeenschap/Onderwijs beschikbaar voor het **ESF-brugproject** op het niveau van onze doelgroep en gerealiseerd in het werkatelier. Dit brugprojectaanbod werd in 2008 in samenwerking met en voor De Biehal te Lommel uitgebreid.

In maart 2009 riep het Agentschap Jongerenwelzijn op om in het kader van het Globaal Plan Jeugdzorg gepast aanbod inzake **druggerelateerde problematiek** in de Bijzondere Jeudbijstand te organiseren via regionale proefprojecten. Het begeleidingstehuis Pieter Simenon en Huize St.Vincentius te Zelem werkten in samenwerking met VGGZ, CAD, Katarsis en BAAL een Limburgs projectvoorstel uit, in afstemming met het Limburgs Platform BJZ. Het **project DrugSLink** (Druggerelateerd – Samenwerkingsverband – Limburg, netwerking – kwaliteitsverbetering BJB) zal vanaf 2010 tot en met 2012 operationeel zijn in Limburg, vanaf 2011 uitgebreid met andere Limburgse voorzieningen in de BJB.

Ten slotte faciliteerde onze organisatie sedert 01/07/2005 tot 30/06/2008 het door de provincie Limburg betoelaagd project “verbeteren instroom/uitstroom in de Bijzondere Jeudbijstand Limburg” of **Centrale Wachtlijst** BJB Limburg. Vanaf 01/12/2008 wordt de wachtlijstwerking opnieuw door de provincie Limburg betoelaagd.

5.5 EN WAT NOG?

Dat de **externe druk** ook in 2009 structureel was, blijkt uit een waslijst aan andere materies (in willekeurige volgorde), waarbij we al dan niet intensief betrokken waren:

- het nieuwe decreet van 03/04/2009 inzake vrijwilligerswerk in welzijn en volksgezondheid;
- de wijzigingen moederschapsverlof en vaderschapsverlof en werkverwijdering bij zwangerschap;
- de wijziging in de regelgeving profylactisch verlof zwangere vrouwen;
- de CAO 100 over een preventief alcohol- en drugsbeleid in de instelling;
- de verstrenging van de wetgeving omtrent energieprestatieregelgeving;
- de aanpassing van het KB betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk;
- de wijzigingen inzake betaald educatief verlof;
- de organisatie van inspecties IJH met focus op de rechtspositie van de minderjarige;
- het interprofessioneel akkoord 2009-2010;
- de vernieuwde sociale balans sedert 01/12/2008;

- de bijkomende middelen sociale maribel;
- de afschaffing van het medisch geschiktheidsattest voor bepaalde categorieën autobestuurders;
- de uitbreiding van het private aanbod BJB in 2009;
- het BVR knelpunt dossiers minderjarigen in de IJH;
- de aanvullende financiering 2009 sectorale tweede pensioenpijler;
- het omgaan met vertrouwelijke informatie via e-mail door voorzieningen BJB;
- de definitieve goedkeuring van het VIPA-besluit;
- de nieuwe CAO inzake de financiële bijdrage van de werkgever in de vervoerskosten;
- de aanbevelingen van het griepcommissariaat en vaccinatiecampagne Mexicaanse griep;
- het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse regering op 09/07/2009;
- de rapportage van de onderzoeken in opdracht van het Agentschap Jongerenwelzijn;
- nieuwe CAO's rond vormingsinspanningen;
- de SABAM-bijdrage voor het afspelen van muziek op de werkvloer in voorzieningen;
- de nieuwe regels voor de toegankelijkheid van publieke gebouwen / welzijnsvoorzieningen;
- de meerjarenbegroting en besparingsplannen van de Vlaamse overheid;
- het inspectiemodel in het kader van de hererkenningsronde BJB-voorzieningen in 2010;
- de ontwikkelingen naar aanleiding van het project STENT, samenwerking tussen bijzondere jeugdbijstand en kinder- en jeugdpsychiatrie;
- de verdere uitbouw van centrale wachtlijstwerkingen in de Bijzondere Jeugdbijstand geïnspireerd op de ervaringen binnen de provincies Limburg en Antwerpen;
- de uitwerking van het Limburgs project Kwaliteit van Samenwerking Ariadne tussen verwijzers Jongerenwelzijn en voorzieningen Bijzondere Jeugdbijstand.

Als je deze onvolledige lijst, de projectwerkingen en het inspelen op de beleidsactualiteit legt naast de indrukwekkende opsomming van de diverse samenwerkingverbanden die elders in dit kwaliteitsverslag worden opgesomd, blijkt meteen de **intense externe druk** op en de **dynamiek** van een betrokken voorziening.

6.1 CANO-concept en protocollering

Het **CANO-concept** pleit voor een herdefiniëring van de residentiële hulpverlening (zie onderaan onze verwijzing naar de visietekst CANO), met als uitgangspunt dat ook bij erg moeilijke gezinscontexten de hulpverlening vorm krijgt vanuit en in de dagelijkse leefomgeving van de jongere. Als we de hulpverlening vanuit de leefomgeving van de jongere laten vertrekken, spreken we niet alleen over jongeren, maar ook over contexten en leefomgevingen. Vanuit deze benaderingswijze (her)benoemen we de moeilijkheden en de problemen waaraan gewerkt wordt en herbekijken we de plaats waar en de manier waarop dit kan gebeuren.

Het thuismilieu en de ruimere leefomgeving zijn de dragende krachten in het persoonlijk netwerk van de jongere of moeten dit terug worden. Vanuit de vragen en mogelijkheden van de jongere en zijn leefomgeving, wordt een begeleidingstraject op maat voorzien. Iedere CANO-voorziening heeft dan ook een aantal begeleidingsdomeinen grondig uitgebouwd. Deze verschillende domeinen sluiten naadloos op elkaar aan vanuit deze visie.

De residentiële begeleiding in onze leergroep biedt de dragende structuur die zorgt voor de wisselwerking tussen de verschillende noodzakelijke begeleidingsdomeinen. Samen met de contextbegeleiding voorzien zij in een intensieve individuele begeleiding. Onze begeleidingen zijn sterk op vraag en op maat ontwikkeld zodat we kunnen zeggen dat geen twee begeleidingen identiek zijn en elk begeleidingstraject opnieuw maatwerk is in samenwerking met de betrokken jongere en zijn context. De contextbegeleiders staan in voor dit maatwerk waarvoor zij de eerste informatie krijgen vanuit de opname die werd gerealiseerd door de sociale dienst. De sociale dienst staat daarnaast ook in voor de sociale administratie doorheen de begeleiding en het dossierbeheer van elke jongere. De dienst Tijdsbesteding, ons project Werkatelier en specifiek het project Ervaringsleren creëren het begeleidingsdomein dagprogrammatie. Gezien de problematische kant van een zinvolle dagbesteding bij onze jongens mogen we gerust het woord 'creëren' gebruiken. Ons STUT-team sluit het integraal begeleidingsconcept af met mogelijkheden van time-out, sociale vaardigheidstraining, vrijetijdsbesteding en ondersteuning in de leergroep en als groene begeleider naar de jongens toe. In het volgende hoofdstuk krijgt u een beter beeld op deze verschillende begeleidingsdomeinen en hun verbeterprojecten.

In 2009 werd verder meegewerkt aan het **protocolleren van het CANO-model**. Voor de protocollering van CANO werd, gefaciliteerd door vzw Hadron te Gent, vanaf 2008 een halftijds programmaleider aangesteld om in samenwerking met de acht CANO-voorzieningen in een tweejarig project de protocollering uit te werken. Op de niveaus van directies, stafmedewerkers en begeleiders werd het bestaande CANO-overleg gericht op dit traject geïntensiveerd. Er werd gesleuteld aan het ontwerp van de protocoltekst om te voldoen aan de vormvereisten van een protocol. **Eind 2009** kon het betreffende **eindrapport** afgeleverd worden: een protocoltekst waarin CANO beschreven wordt als *“een geïntegreerd multimodaal en flexibel totaalconcept voor hulpverlening aan moeilijk begeleidbare adolescenten en hun leefomgeving”*. Naast de protocoltekst werden tevens toegevoegd: de actuele visietekst, een korte historische schets, een doelgroepomschrijving, de verwerking van de vragenlijst doelgroep CANO / verwijzers en een middelenvoorstel. Het protocol betekent vooral een doelgroepgericht, methodisch en organisatorisch **kwaliteitslabel**. De CANO-voorzieningen rekenen erop dat op basis van het

protocol doelgroep, middelen en modaliteiten objectiever kunnen vastgesteld worden. In augustus 2009 werden vanuit het Agentschap Jongerenwelzijn onze twee “pedagogische projecten” (het project Ervaringsleren en het Werkatelier) bezocht in functie van de toekomstige (project)ontwikkelingen. In het regulariseringstraject van een aantal projecten zullen de GKRB-projecten, die een belangrijk segment van de CANO-voorzieningen betekenen, geregulariseerd worden in 2010.

Voor deze visie verwijzen we nog graag naar de visietekst van CANO, die terug te vinden is op onze website, www.pietersimenon.be, onder het begeleidingstehuis. Deze tekst kwam tot stand in een samenwerking tussen de acht CANO-voorzieningen van Vlaanderen.

6.2 HET LEERGROEPTEAM

De leergroep realiseert een tijdelijk verblijf voor een aantal van onze jongeren, maar pas nadat alle hulpbronnen in de leefomgeving zijn aangesproken op hun mogelijkheden. Dit aanbod is sterk geïndividualiseerd en legt de nadruk op ondersteuning, beveiliging, structurering en begrenzing in combinatie met ruimte en verantwoordelijkheid, kansen en groei.

Door een permanentiesysteem de klok rond is de leergroep een steeds beschikbare 'terugvalbasis' voor alle jongeren die door het begeleidingstehuis contextueel begeleid worden.

Een verblijf in de leergroep heeft geen leefomgevingsvervangende functie (tenzij zeer uitzonderlijk). We werken intensief met de jongere rond het (weer) in verbinding komen met zichzelf en zijn leefomgeving. Het einddoel van een begeleiding is steeds een reïntegratie in hun eigen leefomgeving.

6.2.1 Actieplanning 2009

- De onderlinge teamcommunicatie verankeren in intervisie en de schriftelijke rapportage van het team via de database optimaliseren. Deze actie houdt rekening met de visie van een geweldloze communicatie en houdt rekening met de richtlijnen inzake het decreet rechtspositie minderjarigen.
- Een stuk CANO-visie residentieel verankeren: de leefomgeving van de jongens in het residentieel traject betrekken.
- Het herdenken van het kader rond hantering druggebruik in de leergroep.
- Optimaliseren van de 24-uurs permanentie.

6.2.2 Evolutie / evaluatie van de actieplanning 2009

Onderlinge teamcommunicatie

De intervisiemethodiek is in 2009 geïmplementeerd in de leergroep. Het team heeft driemaal een werkgang van een teamlid volgens deze gespreksmethodiek geanalyseerd. We zijn gestart en het is vanaf nu de bedoeling jaarlijks een aantal werkgangbesprekingen volgens deze wijze te voeren. De schriftelijke communicatie via de database is besproken en geanalyseerd. We zien hier een aantal mogelijkheden in die in het komend jaar verder worden uitgewerkt.

CANO-visie residentieel verankeren

We denken dat we dit vooral doorheen een goede schriftelijke rapportage beter in beeld kunnen brengen. Vanuit de analyse van de schriftelijke communicatie stellen we onszelf de vraag of een meer contextueel bespreken van de dienst en de jongens ons kan helpen de contextuele CANO-visie beter in beeld te brengen.

Herdenken kader druggebruik

Begin 2009 heeft het Agentschap Jongerenwelzijn opgeroepen om projecten in te dienen in het kader van een versterking van de drughantering in de bijzondere jeugdbijstand. Pieter Simenon is hierop ingegaan en samen met een aantal partners wordt het project 'DrugSlink' gelanceerd. Omdat dit project ons pad doorkruiste, hebben we even wat gas teruggenomen in de leergroep om vanaf 2010 onszelf samen met dit samenwerkingsverband meer te verdiepen in deze materie.

Optimaliseren van de 24-uurs permanentie

Dit actiepoint werd zeer intensief uitgewerkt doorheen het werkjaar 2009. We hebben een extra 0,30 voltijds equivalent toegevoegd aan de leergroep om dubbele nachtdiensten beter te realiseren. De dienstrol van de leergroepbegeleiders werd op al zijn scherpe kanten bekeken en ontleed. Vanuit een zo groot mogelijke aanpassing naar de wettelijkheid werd, rekening houdend met alle opmerkingen, een nieuw dienstenschema uitgewerkt. Dit proces werd samen met de leergroepbegeleiders doorlopen waarbij verschillende rondes van feedback werden ingelast. Het leergroepsteam heeft hier hard aan gewerkt, met een gedragen nieuw dienstenschema als resultaat; knap werk! In 2010 wordt het nieuwe schema getest op zijn degelijkheid.

6.2.3 Actieplanning 2010

- Verbreding binnen de cultuur en structuur van het team. Teamprocessen in kaart brengen. Werken rond open communicatie en de thema's veiligheid en maturiteit. Dit geheel wordt in kaart gebracht a.d.h.v. het TGI- model (Thema Gecentreerde Interactie), rekening houdend met de verschillende aspecten van veranderingsmanagement.
- De schriftelijke rapportage van het team via de database optimaliseren. Deze actie houdt rekening met de visie van een geweldloze communicatie, met de richtlijnen inzake het decreet rechtspositie minderjarigen en wordt meer geënt op de CANO-visie.
- Vernieuwing van de gemeenschappelijke ruimte op maat van de jongeren en in samenwerking met de jongeren en het WA.
- Meewerken aan het project 'DrugSlink'.

6.3 HET CONTEXTTEAM

Het contextteam staat voor drie opdrachten:

- vraaggestuurde begeleiding van 30 jongeren en hun leefomgeving;
- permanentie studiosysteem;
- dagelijks waarborgen van een bereikbaarheidssysteem tussen 16 en 22 uur, in het weekend tussen 8 en 22 uur.

6.3.1 Actieplanning 2009

- Agressiebeleidsplan: inoefenen van competentie geweldloze communicatie.
- Leerbeleid: ruimte binnen het team voor individuele groei van medewerkers door functioneringsgesprekken aan de hand van competentieprofielen en opstart persoonlijk ontwikkelingsplan (POP).
- Exploreren van mogelijkheden van het betrekken van ouders in time-outprojecten.
- Intervisie: door het exploreren van het eigen genogram integreren we de contextuele theorie in de praktijk. We staan stil bij patronen van onszelf als persoon en als hulpverlener. Op deze manier wordt een persoonlijke leerroute uitgestippeld.

6.3.2 Evaluatie / evolutie actieplanning 2009

Agressiebeleidsplan

Iedere medewerker volgde in 2009 de tweedaagse vorming 'geweldloze communicatie' bij Impuls. Basis van deze vorming is het boek van Marschall B. Rosenberg. Omdat geweldloos communiceren voor allen van ons een kunst is die pas ontstaat na het nodige oefenen maken we in het contextteam bewust ruimte om onze eigen manier van communiceren onder de loep te nemen. Veiligheid, rust, open communiceren, kwetsbare opstelling, rechtstreeks feedback geven zijn hierbij sleutelwoorden.

Leerbeleid: onthaal nieuwe medewerkers

Binnen het contextteam werkten we aan een brochure rond het onthaalbeleid van nieuwe medewerkers. Het resultaat is een concreet werkinstrument dat dient ter ondersteuning van de start en de ontwikkeling van nieuwe medewerkers. Hier worden zowel de nieuwe medewerkers, het team als leidinggevenden betrokken.

Intervisie

Maandelijks wordt er intervisie georganiseerd. Binnen deze intervisie bespreekt elk teamlid het eigen genogram. Hierbij hebben we aandacht voor de feiten van het eigen verhaal, voor de gevoelens die daarbij horen, voor de interacties tussen de verschillende gezinsleden. Contextuele begrippen zoals 'geven en nemen', 'loyaliteiten', 'balansen', 'gepast geven' worden op deze manier erg tastbaar. Binnen het team gaan we op zoek naar de krachten die werden meegegeven vanuit het levensverhaal/genogram. Vanuit deze bespreking maakt elk teamlid een kernkwadrant (cfr. Ofman) op, opnieuw een andere invalshoek om inzicht te krijgen in het eigen relationele handelen, waarbij kernkwaliteiten, valkuilen en uitdagingen schematisch worden voorgesteld.

Eenzijds maakt het doorleven van het eigen genogram het mogelijk om dit instrument op een authentieke manier te gaan gebruiken bij jongeren en hun gezinnen. Anderzijds wordt vanuit het genogram/levensverhaal/kernkwadrant door het teamlid een persoonlijke leerroute uitgestippeld.

Binnen de ankerteams , waar het traject van de jongere wordt besproken, wordt deze persoonlijke leerroute bewust meegenomen.

Het exploreren van de mogelijkheden van het betrekken van ouders in time-outprojecten kwam niet aan bod.

Gevolgde vorming in 2009

individueel

- een taal erbij - duplo door vzw De Oever i.s.m. werkgroep vorming Limburg
- Open Marktdag - Campus De Markt GI De Kempen
- dialoogdag intersectoraal handelingsplan - Integrale jeugdhulp
- Eyckpunt - ontmoetingsdag BJB door MDT
- lokaal cliëntoverleg door OCMW
- startmoment Tao
- opleiding spiritueel vormingswerker (2e jaar)
- opleiding contextuele therapie 'leren over leven' (4e jaar)

teamvorming (intern)

- organisatie-ontwikkeling lezing Hugo der Kinderen
- geweldloze communicatie - Impuls
- intervisie - werken met het eigen genogram

6.3.3 Actieplanning 2010

Vanuit aansturing BORG

Het contextteam volgt de ontwikkelingen in de uitbouw van een procesgerichte netwerkorganisatie. Als team zoeken we een weg binnen dit proces en werken we verder aan de uitbouw van zelfsturende teams.

Intervisie verder uitbouwen via 'leren over leven'

In de loop van 2010 bouwen we verder op de verdieping van deze intervisiemethodiek en dit via een externe instantie 'leren over leven'.

Organiseren teamdag

In 2010 organiseren we opnieuw een teamdag met een inhoudelijk kader en een ontspannend gedeelte, vertrekkende vanuit de kwaliteitsdriehoek (ik - wij - taak).

6.4 DE SOCIALE DIENST

De sociale administratie vormt een belangrijk deel van het takenpakket van de sociale dienst. De focus ligt voornamelijk op mutualiteit, kinderbijslag, VDAB, OCMW. Op de hoogte zijn van belangrijke wetgeving, decreten, methodieken e.d. is noodzakelijk om een goede dienstverlening te garanderen. Deze dienstverlening houdt in: het toepassen van kennis én het verlenen van advies aan gebruikers, collega's en externe diensten.

Andere belangrijke taken zijn contacten met het Fonds voor Bijzondere Kosten (aanvragen van terugbetalingen en de opvolging ervan), VAPH (aanvragen van dossiernummers, informeren en adviseren) en de sociale kaart (kennis en toepassing).

Het opnamebeleid: de sociale dienst zorgt voor een vlot verloop van elke opname in samenwerking met de Centrale Wachtlijstwerking Limburg (CWL), rekening houdend met de bestaande opnameprocedure en doelgroep. Meer concrete info vindt u verder in het jaarverslag.

Het dossierbeheer: om een begeleiding goed te laten verlopen is het noodzakelijk een dossier aan te leggen met alle nuttige informatie rond de gebruiker. Dit dossier, zowel manueel als elektronisch, wordt aangemaakt bij de start van de begeleiding en bevat o.a. gegevens met betrekking tot de verwijzer, beschikkingen, adressen, medische informatie, schoolgegevens, sociale administratie, het hulpverleningsprogramma van de verwijzer, ... Gedurende de begeleiding worden de dossiers aangevuld met het handelingsplan, evolutieverslagen en verdere relevante informatie. Bij uitschrijving van de jongere wordt het dossier geklasseerd en vijf jaar na zijn meerderjarigheid wordt het vernietigd.

Computerbeheer: het gebruik van de interne database en ook andere programma's maken deel uit van ons dagelijks takenpakket. Daarnaast bekijkt de sociale dienst of er aanpassingen kunnen gebeuren en is in die zin medeproceseigenaar.

6.4.1 Actieplanning 2009

- Het databasesysteem aanpassen zodat het rechtstreeks kan gebruikt worden voor de gegevensverwerking van het jaarverslag (o.a. prestatieingen).
- Meewerken aan de implementatie van CANO - decreet rechtspositie - agressiebeleidsplan.
- Betrokkenheid in het ontwikkelen van een uniform registratiesysteem, in de analyse van de tevredenheidsmeting en in de deelname van (grensoverschrijdende) rondetafelgesprekken.
- Verder optimaliseren van de samenwerking CWL en GI's.
- Ondersteunen en implementeren van het eindwerk van de stagiaire.
- Bezoeken aan voorzieningen waar we regelmatig mee samenwerken en ook aan nieuwe PEL-projectplaatsen.
- Verder participeren in de ontwikkeling van ons team 'ondersteunende dienst'.

6.4.2 Evolutie / evaluatie actieplanning 2009

Datasysteem aanpassen

In de aanpassing van het datasysteem werd weinig vooruitgang geboekt. Dit dient aangepakt te worden binnen de globale aansturing van het IT-beleid. We hebben wel de lijsten, nodig voor een snel overzicht voor de aanmaak van de tabellen van het jaarverslag, geoptimaliseerd.

Implementatie CANO - decreet rechtspositie - agressiebeleidsplan

We hebben meegewerkt aan de implementatie van de CANO-protocollering en het uitwerken van procedures (preventie-interventie-nazorg) voor een verbeterd agressiebeleidsplan.

We hebben concrete stappen gezet tot een betere toepassing van het decreet rechtspositie (aangestuurd door OSBJ) zoals:

- de toegankelijkheid dossierbeheer voor de gebruikers;
- de verzending van e-mails naar externen zonder vermelding van de naam van de gebruikers (tenzij in bijlage);
- de uitwerking van een procedure rond 'dossiervernietiging' ter bescherming van de privacy van de jongere.

Betrokkenheid in het ontwikkelen van een uniform registratiesysteem (BINC), in de analyse van de tevredenheidsmeting en in de deelname van (grensoverschrijdende) rondetafelgesprekken.

Binnen het BINC-proefproject volgen we mee het overleg georganiseerd door de overheid. We adviseren de begeleiders en coördinatoren bij de aanmaak van dossiers.

We hebben het voorbije jaar meegedaan aan enkele (grensoverschrijdende) rondetafelgesprekken. Zo hebben we o.a. twee keer tijdens een intake naadloos kunnen samenwerken met een K-dienst en MPI en werden er samenwerkingsafspraken gemaakt naar een mogelijke terugkoppeling of vervolgtraject.

Samenwerking CWL en GI's verder optimaliseren

We hebben regelmatig overleg zowel met de CWL als met de gemeenschapsinstellingen De Markt en De Hutten. Dit is nodig om zowel vraaggericht als efficiënt samen te werken.

Dit blijft nodig vermits meer dan 60% van onze (her)opnames gebeuren vanuit een GI. Daarnaast is ons aanbod erg divers zodat voortdurende afstemming nodig blijft.

Bezoek aan voorzieningen en PEL-projectplaatsen

We bezochten een woon-werkplaats en UCKJA Middelheim.

Dit jaar willen we graag kennismaken met een aanbod vanuit de drughulpverlening.

Verder participeren aan ons team 'ondersteunende dienst' of OT-team

Het voorbije jaar hebben we tijdens een vijftal samenkomsten met de dienst Tijdsbesteding en het STUT-team vooral gewerkt rond intervisie. Er zijn vier werkzorgen besproken en we proberen deze methodiek steeds beter onder de knie te krijgen. Daarnaast heeft de dienst Tijdsbesteding een powerpoint ontwikkeld, hebben we de time-outprocedure geoptimaliseerd en hebben we meegewerkt aan thematische werkstukken zoals thuiswerk, agressiebeleidsplan e.d.

Gevolgde vorming (o.a. infosessies) in 2009

- 30/01 GI De Hutten: terugblik 2008... doelstellingen 2009
- 06/03 BINC (begeleiding in cijfers) proefproject Brussel
- 10/03 Seminarie doctoraatsonderzoek 'veranderingen populatie bijzondere jeugdbijstand' Leuven
- 19/05 Uiteenzetting Autisme door psychiater Jan de Corte te Lommel
- 05/06 Dialoogdag intersectoraal handelingsplan 'hulpverlening tussen kunnen en moeten' Houthalen
- 12/06 Open Marktdag Mol
- 17/09 Eykpunt: ontmoetingsdag BJB Maaseik
- 30/04-11/06-14/09 Geweldloos communiceren JPS Lommel
- 14/10 BINC-dag Brussel
- 22/10 Info vernieuwde sociale kaart (XIOS)
- 10/11 Rondleiding UCKJA Middelheim Antwerpen
- 08/12 De vrijwilligheid voorbij, RWONL

6.4.3 Actieplanning 2010

Vanuit aansturing BORG

- mee realiseren van een opdrachtovereenkomst binnen de evolutie naar zelfsturend teams;
- meewerken aan de realisatie van een drugbeleidsplan;
- meewerken aan de implementatie van het decreet rechtspositie;
- meewerken aan de analyse en het verbeterplan tevredenheidmeting gebruikers;
- meehelpen aan de update van de gebruikersbrochure.

Emancipatorisch werken

Ouders nog meer betrekken en verantwoordelijkheid geven in het hanteren van de sociale administratie. Ouders ondersteunen in dit proces.

Ontwikkelen van een powerpoint

Het maken van een powerpoint 'sociale dienst' (cfr DTB 2009) vanuit eigen opdracht en competenties. En dit voor zowel intern als extern gebruik.

Kennisdeling en optimalisering van de samenwerking zijn de belangrijkste uitgangspunten. Het geeft ook de mogelijkheid om betere afspraken te maken rond grijze zones of m.a.w. die opdrachten waarvan het niet steeds duidelijk is wie verantwoordelijkheid draagt.

Verder participeren in de ontwikkeling van ons OT-team

6.5 DE DIENST TIJDSBESTEDING

De dienst Tijdsbesteding (DTB) is verantwoordelijk voor het ondersteunen van het zoek- en begeleidingsproces naar een zinvolle en groeibevorderende tijdsbesteding, gekaderd binnen een individueel begeleidingstraject van de jongere. Nadruk wordt gelegd op de integratie van de jongeren in het reguliere school- en werkaanbod. Het is vooral een ondersteunende, bemiddelende functie in samenwerking met diverse actoren (jongeren, begeleiders, externe actoren zoals scholen, CLB's, werkgevers, vormingsinitiatieven ...).

6.5.1 Evolutie / evaluatie actieplanning 2009

- Vanuit een gezamenlijk (zoek)proces zijn we op zoek gegaan naar de “opdrachtsverklaring” van DTB. Vertrekkend vanuit een open dialoog hebben we binnen alle teams getracht vanuit de kernopdracht verbindend te werken, d.m.v. een powerpointvoorstelling.
- Door de tendensverschuiving in het onderwijslandschap is er een ruimer aanbod van individuele trajecten (o.a. Persoonlijk Ontwikkelings Traject). Dit maakt dat er vanuit DTB meer stilgestaan kan worden bij de kernopdracht.
- Binnen de uitbouw van het zelfsturend team hebben we concreet stilgestaan bij het proces van eigen leiderschap. Hierdoor wordt men gestimuleerd:
 - ten volle verantwoordelijkheid op te nemen voor de kernopdracht;
 - een ruimere participatie aan organisatieontwikkeling van DTB binnen de ruimere voorziening na te streven (cfr. deelname aan werkgroep rond project WA);
 - binnen de ruimere organisatieontwikkeling zal de werking van zelfsturende teams meer uitgebouwd worden.
- In de loop van 2010 wordt heel de teamcoaching en personeelsbeleid definitief vastgesteld.
- Het arbeidsvolume van 50% werd tijdelijk verlengd tot december 2009.
- Implementatie van intervisiemethodiek en evaluatie OT-team: samenstelling, functie, frequentie werd vastgelegd.
- De folder woonwerk is inhoudelijk afgerond, de lay-out zal in 2010 afgerond worden.

6.5.2 Actieplanning 2010

- Participatie aan ontwikkeling van project WA. Mogelijke invloed van het veranderingsproces op DTB.
- Time-outhantering in overleg met STUT.
- Reorganisatie van de kerntaken, samen met alle actoren n.a.v. verschuiving van 50% functie-invulling.
- Organisatieontwikkeling: zelfsturend team, medebetrokkenheid in ruimere organisatieontwikkeling (zelfsturend team, wisseling coördinatie, ...).
- Evaluatie procedures in januari 2010.
- Vorming specifieke competenties DTB (arbeidsbemiddeling, jobcoaching).

6.5.3 Samenwerkingsverbanden

- Ook in 2009 hebben we weer samengewerkt met verschillende **onderwijs-** (bv. CDO's, voltijds onderwijs, syntra, ...) en **vormingsinstellingen** (bv. Arktos, Athetys, ...).
- In het kader van onze **externe brugprojecten** werken wij samen met vzw's en openbare diensten. In 2007 werd met volgende organisaties een samenwerkingsverband afgesloten: Vogel- en zoogdierenopvangcentrum Heusden-Zolder, OCMW Lommel, VZW Landelijke Gilden (Johan Hermans Arendonk, fam. Vermeulen Wiekevorst).
- In het kader van (**alternatief**) **vrijwilligerswerk** werd met volgende organisaties samengewerkt: Olmense Zoo Balen, OCMW Lommel, Rusthuis Demerhof Bilzen, sportcentrum Peerdsbos Brasschaat, paardenhouder George Vanstapel Gelinden, Schelda'pen Antwerpen, sportdienst Genk, jeugdhuis Genk, rust- en verzorgingstehuis Salvator Hasselt, dierenasiel 'Het Kattenbos' Lommel
- In het kader van **woonwerkbegeleiding** werd er samengewerkt met Groene Zorg en met volgende individuele woonwerkplaatsen:
landbouw: Patrick de Meer (Herk-de-Stad), zorgboerderij de Neyen (Bree), Frans en Jeannine Vermeulen (Wiekevorst), André Foets (Tessengerlo), Rien en Jonna Hartman (Büllingen)
kermis: Mark Torfs (Mechelen)
andere: Jeugdherberg Westerlo
- In het kader van werkbegeleiding werd met volgende **werkgevers** nauw samengewerkt: R&S Wegenbouw Vlimmeren, Johan Hermans Arendonk, Midas Lommel, Farm Frites Lommel, Tuinbedrijf Diepvens Lommel, Z'Hoor Antwerpen, Pitta-bar Geel, Ben Fresh Oevel, Tuincentrum Pelckmans Lommel, Mopal Mol, ES Plastics Eksel, planten Van Den Bosch BVBA St-Katelijne Waver, 2 torenkes Aarschot, Proxy Delhaize Betekom, Open Atelier Lommel, Industria Houthalen, Tivo Antwerpen, Mediamarkt Antwerpen, Sun Parcs Mol, tuincentrum Van Craenenbroek Opglabbeek, Hengelhoef Houthalen, taverne de Post Geel, scholengemeenschap gemeenschapsonderwijs, Kreatos Hasselt, schrijnwerkerij Bart Melissen Tongeren, Stad Turnhout

6.5.4 Studiedagen en vorming

13/01/09	Bemiddelen in het sociaal werk (8 dinsdagen): Valerie Teuwen
09/04/09	Provinciale trefdag Groene Zorg: Iene Jaspers
30/04/09	Geweldloze communicatie: Iene Jaspers
19/05/09	Bypass Jan De Korte: Katrien Thues en Valerie Teuwen
26/05/09	Geweldloze communicatie: Valerie Teuwen
29/05/09	Studiedag rond time-out: Valerie Teuwen
15/06/09	Geweldloze communicatie: Valerie Teuwen
23/06/09	Broodje basiseducatie: volledig team
29/06/09	Overleg Van Celsthuis: volledig team
14/09/09	Geweldloze communicatie: volledig team
28/09/09	Geweldloze communicatie: volledig team
06/10/09	Studiedag Welwijs: Katrien Thues
20/10/09	Jobbeurs Antwerpen: Katrien Thues
21/10/09	Studiedag Forum CLB medewerkers (werkweek VDAB): volledig team
24/11/09	Verkennd overleg autisme en werk: Iene Jaspers

25/11/09 Overleg met Hilde Weckhuyzen (Groene Zorg): Valerie Teuwen
03/12/09 Bezoek Heerlijkheid van Heule: Valerie Teuwen en Katrien Thues
08/12/09 Studiedag Welzijnsoverleg: Katrien Thues
10/12/09 Bezoek Rizsas: Katrien Thues
17/12/09 Empowerment: enkele gesprekstechnieken uit de narratieve therapie:
Iene Jaspers en Valerie Teuwen

6.5.5 Stuurgroepen

Overleg WA-DTB-LG: Valerie Teuwen
Welzijnsoverleg: Katrien Thues
Werkgroep project WA: Katrien Thues

6.6 HET STUT-TEAM

De opdracht van het 'STUT-team' wordt geconcretiseerd in vijf kernopdrachten:

- **Time-out:** inventariseren van time-outaanbod; ontwikkelen van time-outmethodieken in samenwerking met andere diensten; uitvoeren van een intern georganiseerde time-out; opgedane kennis delen met collega's; eindverantwoordelijkheid rond de administratie bij dit aspect.
- **Sociale vaardigheidstraining (SOVA):** inventariseren van SOVA- technieken; uitvoeren van intern georganiseerde SOVA; opgedane kennis delen met collega's.
- **Groene begeleiding:** vanuit laagdrempeligheid structureel mee openstaan voor klachten van onze jongeren over de organisatie en deze signaliseren en kanaliseren.
- **Vrijtijdsbesteding:** inventariseren, stimuleren en evalueren van vakantie- en vrijetijdsaanbod.
- **Ondersteuning leergroep:** bijspringen bij (wekelijkse) groepsactiviteiten; thematische ondersteuning van de bewonersvergadering.

Bij elke nieuwe opname wordt het STUT-aanbod tijdens de startdagen aan de betrokken jongeren voorgesteld.

6.6.1 Actieplanning 2009

- Doorlichting kerntaken STUT en organisatorische ontwikkeling.
- Operationalisering van de vernieuwde visietekst time-out; communicatie naar de verschillende teams en opvolgen van de concrete procedures.
- Aandacht voor het betrekken van de ouders zowel binnen time-out als SOVA.
- Samenwerking STUT-leergroepsteam: afstemmen van kerntaken, onderlinge samenwerking en communicatie.

6.6.2 Evolutie/evaluatie van de actieplanning 2009

Doorlichting kerntaken STUT en organisatorische ontwikkeling

Doorheen 2009 werd enerzijds een kritische evaluatie gemaakt van de concrete acties van het STUT-team, met als doel de kerntaken grondig te evalueren. Anderzijds zou de organisatie van de dienst kritisch bekeken worden. Deze evaluatie kaderde in het opzet te komen tot een duidelijke opdrachtsverklaring van de dienst en een bevestiging of aanpassing van de organisatie ervan. Momenteel worden de taken van STUT door één voltijdse functie ter harte genomen in verbondenheid met de verschillende teams. De opdrachtsverklaring werd vooropgesteld voor het werkjaar 2010.

Operationaliseren van de vernieuwde visietekst time-out; communicatie naar de verschillende teams en opvolgen van de concrete procedures

De visietekst en concrete procedures werden uitgebreid aan bod gebracht in de verschillende teams. STUT functioneert als verbindende en centraliserende functie tussen de diverse actoren in de zoektocht, de uitwerking en opvolging van de time-out-overeenkomst en de evaluatie van de time-out.

Aandacht voor het betrekken van ouders zowel binnen time-out als SOVA

Ouders en ruimere context zijn intensiever betrokken binnen het time-outgebeuren (bv. eigen opdrachten binnen deze time-outperiode, samen iets ondernemen...). Het blijft een opdracht de verschillende partijen (jongere, begeleiders, context en derden o.a. school, werk) in die mate te betrekken dat de jongere de voor hem meest gepaste time-out krijgt aangeboden en binnen deze periode het vooropgezette doel kan realiseren (rust, inzicht, ...).

O.w.v. een langdurende ziekte van de STUT-begeleidster kon de vooropgestelde evaluatie in oktober 2009 en de communicatie naar de verschillende teams toe niet gerealiseerd worden. Dit moet verder opgepakt worden in 2010.

We organiseerden time-outs voor jongeren:

- zes georganiseerd voor zes verschillende jongeren op een boerderij;
- vier jongeren konden voor een time-out terecht in onze leergroep;
- twee georganiseerd voor twee verschillende jongeren in een jeugdherberg;
- één georganiseerd op een camping.

Samenwerking STUT- en leergroepsteam: afstemmen van kerntaken, onderlinge samenwerking en communicatie

Naast een structurele ondersteuning van twee diensten per week, is de eerder informele aanwezigheid 'op de vloer', terwijl andere taken opgepakt worden (administratie, sociale vaardigheidstraining, eigen taken) een belangrijke ondersteunende aanwezigheid. In goede afstemming met de dienstverantwoordelijke is STUT preventief aanwezig bij spanningen binnen de leergroep of actief betrokken in crisissituaties. Binnen deze ondersteunende opdracht is een constructieve samenwerking met de leergroepbegeleiders een belangrijk aandachtspunt, zowel individueel tijdens de diensten als binnen het leergroepsteam. Dit proces verloopt erg moeizaam en zal in 2010 nog veel aandacht vragen.

Gevolgdde vorming tijdens het werkjaar 2009

- Open marktdag: 12/06/2009.

6.6.3 Actieplanning 2010

- Evaluatie time-out.
- Samenwerking STUT- en leergroepsteam: afstemmen van kerntaken, onderlinge samenwerking en communicatie.
- Doorlichting van de kerntaken van het STUT-team.

6.7 DE PROJECTWERKINGEN

In de onderstaande paragrafen gaan we dieper in op diverse projecten die onder de noemer van het begeleidingstehuis Pieter Simenon vallen. Vooreerst behandelen we het project Werkatelier. Vervolgens verkennen we het project Ervaringsleren. De projecten Werkatelier en Ervaringsleren maken beiden deel uit van het begeleidingsdomein dagprogrammatie. Ten slotte bespreken we het project GKRB, dat het begeleidingstehuis voorziet van extra middelen om meer jongens vanuit een gemeenschapsinstelling op te nemen.

6.7.1 Het project Werkatelier

In de eerste helft van 2009 vierden we **25 jaar Werkatelier**.

Het Werkatelier, als werkvoorbereidingsproject van Jongerenwerking Pieter Simenon, bestond 25 jaar op 1 november 2008 en op 29 mei 2009 vierden we dit heuglijke feit met een geslaagd tuinfeest. Inhoudelijke inbreng werd verzorgd door Jürgen Peeters van de Onderstroom (lezing “Ledigheid is het oorkussen des duivels” over de zin van arbeid en tijdsbesteding) en door “ImproviZeer”, een ontspannend improvisatietheater waarvan één van de leden een oud-jongere van het Werkatelier is.

6.7.1.1 Interne doorlichting van het Werkatelier voorjaar 2009

In de loop van het voorjaar koppelden we een grondige doorlichting aan deze verjaardag. Volgende vragen lagen op tafel:

Heeft begeleidingstehuis Pieter Simenon **(nog) nood aan zelfgeorganiseerde tijdsbesteding?**

Wat is de **specifieke taak** van werkvoorbereidingsproject Werkatelier en voor welke **doelgroep?**

Zetten we het **brugproject** Werkatelier verder?

Blijft de **locatie Zilleweg 26** behouden?

Deze vragen werden op alle niveaus en op alle met ons samenwerkende overlegteams besproken.

1. Nood aan zelfgeorganiseerde tijdsbesteding – specifieke taak Werkatelier – doelgroep

Situering

Begeleidingstehuis Pieter Simenon is een CANO-voorziening (Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning). Het Werkatelier situeert zich voornamelijk binnen “dagprogrammatie”, maar ook binnen training/behandeling en occasioneel binnen “time-out”.

Kadering binnen tijdsbestedingsbegeleiding

In het begeleidingstehuis ondersteunt de dienst Tijdsbesteding het herstel van de gebroken relaties tussen de jongere en zijn maatschappelijke omgeving (school en werk).

Onder tijdsbesteding worden alle geplande dagactiviteiten verstaan. Voor het invullen van de tijdsbesteding van een aantal jongeren kan de dienst Tijdsbesteding beroep doen op het Werkatelier.

Doelgroep van het Werkatelier

De dienst Tijdsbesteding kan voor de meeste van de doelgroepjongeren van het begeleidingstehuis uit een brede waaier van reguliere tijdsbestedingsmogelijkheden putten: voltijds onderwijs, deeltijds onderwijs + regulier werk/brugproject/voortraject/POT.

Voor een aantal van de ons toevertrouwde jongeren is dit reguliere aanbod echter onvoldoende. Zij lopen elders vast, haken af, hebben nood aan meer individuele begeleiding, aan begeleiding-op-maat, aan een pre-therapeutische benadering.

Dit is de feitelijke doelgroep van het Werkatelier.

Opdracht Werkatelier

Het Werkatelier stelt zich als opdracht met elke jongere een weg af te leggen, groei te bevorderen, vertrekkend van zijn eigen talenten, interesses, noden en gekaderd binnen zijn contextbegeleiding en perspectief.

Onze opdracht kadert binnen “werkvoorbereiding”, wat een brede waaier van facetten en trappen omvat: van training op technische en sociale vaardigheden en werkvaardigheden tot het pre-therapeutische werken. Hierbij maken we tijd vrij om jongeren de kans te geven terug grip te krijgen op hun leven.

Naast het individueel werken, stelt het Werkatelier zich tot doel vraaggestuurd, aanklampend, motiverend, ervaringsgericht, flexibel en maatschappelijk realistisch met elke jongere te werken.

In tegenstelling tot vele andere begeleidingsvormen, werken we in het Werkatelier met *materie* en *doen dingen samen met de jongere*.

We zijn ervan overtuigd dat met materie werken belangrijk is, dat jongeren zich hierdoor kunnen gronden, zich kunnen verbinden met de aarde, de werkelijkheid.

Door het “samen doen” trachten we te voorkomen dat de jongere verder wegzakt in een negatieve spiraal. We zijn vlakbij, delen in succes én falen, spelen kort op de bal, sturen bij waar nodig.

Onze jongeren haken soms af op praten, begeleidingsgesprekken voeren. Voor hen kan ons “al doende”aanbod een verademing zijn.

Daarnaast streven wij als begeleiders de *waqt-houding* na. Waqt is het Arabische woord voor “tijd”: jij krijgt bij ons tijd om tot jezelf te komen, wij maken tijd voor jou. Op elk moment en in elke begeleidingsvorm willen we de jongere het gevoel geven dat hij er mag zijn, op zijn manier.

Doel, aard en duur van Werkatelierperiode

Het doel kan diverse vormen aannemen: van technische en sociale vaardigheden, werkvaardigheden aanleren of talenten ontdekken, tot deblokkage.

Afhankelijk van de vraag/nood van de jongere, kan hij instappen in een *brugproject* of *alternatieve tijdsbesteding-op-maat*.

De duur is afhankelijk van perspectief en begeleidingstraject, school en doel. Dit kan variëren van een paar dagen alternatieve tijdsbesteding tot verscheidene maanden brugproject.

2. Verderzetting brugproject Werkatelier

Sedert de opstart van de CANO-werking kenden we een logische leegloop van ons brugproject. De voorbije jaren trachtten we dit “tekort” op te vangen door samenwerkingsovereenkomsten af te sluiten met organisaties die soortgelijke doelgroepen beogen: aanvankelijk werkten we samen met vzw Arktos Hasselt en het voorbije schooljaar met vzw Biehal STC.

Omwille van onze duidelijke keuze voor deze doelgroepen en onze geïndividualiseerde vorm van werken, is brugproject Werkatelier binnen de grote groep van brugprojecten eerder een buitenbeentje, weliswaar gerespecteerd door de Dienst Beroepsopleiding, Departement Onderwijs.

Tijdens het schooljaar 2008-2009 werkten zes jongeren van Pieter Simenon in ons brugproject. We zijn ervan overtuigd dat minstens vijf van deze zes jongeren in andere brugprojecten geen kans hadden gekregen.

Het is een feit dat de maatschappelijke realiteit veranderd is: voor deeltijds lerenden is er een breder aanbod gecreëerd nl. POT-voortraject-brugproject-reguliere arbeid. Voor onze jongeren zou het wegvallen van het Werkatelier betekenen dat zij in POT of voortraject terechtkomen terwijl ze eigenlijk voldoende werkvaardigheden bezitten om in een brugproject te functioneren, maar geïndividualiseerde begeleiding behoeven.

Naar 2009-2010 toe hebben we dus besloten opnieuw een aanvraag in te dienen.

Naar het volgende schooljaar toe, overwegen we echter op een andere manier te gaan samenwerken met vzw De Biehal STC, waarbij we graag de rollen zouden omkeren zodat zij als promotor zouden optreden en wij als samenwerkende vzw.

3. Locatie Zilleweg 26 in Lommel

20 jaar geleden werd Zilleweg 26 door vzw Pieter Simenon aangekocht, grotendeels met ESF-middelen. We gingen er van uit dat jongeren binnen werkvoorbereiding best leren een afstand te overbruggen. Door de afstand kreeg het Werkatelier ook een vorm van autonomie en een eigen werksfeer, cultuur. Maar afstand bemoeilijkt soms ook samenwerking. Daarnaast werden we de laatste jaren geconfronteerd met het feit dat onze gebouwen toe zijn aan een grondige en kostelijke renovatie.

In 2010 worden in het begeleidingstehuis de besprekingen opgestart voor de bouw van een nieuwe vleugel voor technische ruimtes, garages en berging bij de gebouwen in de Martinus Van Gurplaan. Op dat moment zal bekeken worden of inpassing van het Werkatelier hierin zinvol is.

Voorlopig wordt dus Zilleweg 26 aangehouden, maar we spraken af voorlopig te stoppen met extra investeringen in de gebouwen van het huidige Werkatelier.

6.7.1.2 Overleg met Agentschap Jongerenwelzijn in augustus 2009

In augustus kregen we bezoek van het Agentschap Jongerenwelzijn in het kader van een evaluatie van de zogenaamde “pedagogische projecten”.

Het Werkatelier is sedert 2002 een pedagogisch project, met jaarlijkse overeenkomsten.

De projectmiddelen dekken de personeelskosten van drie voltijdse begeleiders:

1,6 technische/pedagogische Werkatelierbegeleiders + 1,4 begeleiders in de dienst Tijdsbesteding.

Deze drie VTE zijn dus allemaal ingezet om de tijdsbestedingsbegeleiding te realiseren binnen onze CANO-werking.

Het werd ons duidelijk dat de manier waarop wij ons project uitgebouwd hebben moeilijker beantwoordt aan de huidige projectevolutie van het Agentschap Jongerenwelzijn. Zowel doelgroep, regio als opdracht bleken (te) beperkt.

Voor het werkjaar 2010 zal nog een projectovereenkomst mogelijk zijn, net zoals de voorbije jaren, maar we gaan ervan uit dat dit het laatste jaar zal zijn in deze vorm.

6.7.1.3 Oprichting werkgroep “evolutie Werkatelier”

In september werd de situatie ten gronde besproken op de verschillende betrokken teams. Vanuit het methodisch overleg werd afgesproken een werkgroep op te richten met volgende opdrachten:

- voorstel(len) uitwerken om project te bestendigen;
- tijdsbestedingsaanbod binnen CANO blijven garanderen.

Volgend tijdspad werd uitgetekend:

Najaar 2009

- Oprichting en eerste overleg werkgroep;
- Bezoek aan Heerlijkheid van Heule in Kortrijk en Rizsas in Wezemaal;
- Eerste aftastend overleg rond brugprojecten met de opdrachthouder van het Ministerie van Onderwijs, DBO.

januari - februari 2010

- Bezoek aan Arktos Limburg en verschillende overlegmomenten met vzw De Biehal STC;
- Werkgroep brengt alle info samen + werkt eerste voorstel uit.

maart 2010

stand van zaken + eerste voorstel op Borg

maart-april 2010

bezoek aan Agentschap Jongerenwelzijn: bespreken van eerste voorstellen

eind juni 2010

We weten waar we naartoe willen, bekrachtiging op beleidsvergadering.

6.7.1.4 Werken met afhakers uit de leergroep

In september werd er door leergroepeteam, dienst Tijdsbesteding en werkatelierteam stilgestaan bij de nood aan gepaste opvang voor de jongeren-zonder-tijdsbesteding van de leergroep, met name

- de afhakers van school en werk;
- de crisisjongeren;
- de time-outjongens (vanuit context).

Er werd afgesproken vanaf 12 oktober de normale doelgroep van het werkatelier (brugproject-jongeren en jongeren met geplande tijdsbesteding-op-maat) uit te breiden met alle jongeren die 's morgens geen tijdsbesteding blijken te hebben onder het motto “om 9 u. iedereen aan de slag”. Enkel zieken vallen buiten deze regeling.

Van oktober tot december werd er uitsluitend met afhakers gewerkt.

Waar afhakers vroeger de hele dag in hun bed lagen, of overdag rondhingen of probleemgedrag stelden, worden ze nu voor 9 u. opgehaald en krijgen een zinvol aanbod in het Werkatelier.

Het spreekt voor zich dat deze doelgroep niet altijd gemotiveerd is. Het vraagt heel wat creativiteit en flexibiliteit van de werkatelierbegeleiders om toch een geschikte daginvulling te vinden voor deze jongeren. Slechts in een paar situaties bleven jongeren halstarrig weigeren mee te werken. Op een eerste evaluatie eind november werd het opzet en de samenwerking rond deze jongeren door de drie betrokken teams als positief ervaren.

Door de bestaande WA-doelgroep uit te breiden, kregen de werkatelierbegeleiders de kans ervaring op te doen om met anders-gemotiveerde jongeren te werken en andere methodieken uit te proberen.

6.7.1.5 Evolutie / evaluatie actieplanning 2009

- Het WA-team volgde vorming rond geweldloze communicatie in het kader van agressiepreventie.
- De begeleiders bekwaamden zich in het meer therapeutische aanbod, leerden met minder gemotiveerde jongeren werken.
- Rond brugprojecten werd er meer rechtstreeks met de context gewerkt.
- De werkgangmethodiek werd verder geïmplementeerd.
- Het Werkatelier vierde 25 jaar Werkatelier.
- Extra aandacht voor team- en individuele functioneringsgesprekken, opvolging POP.

6.7.1.6 Actieplanning 2010

Naast het mee instappen in de globale jaaractieplannen van het begeleidingstehuis, zal het Werkatelier zich specifiek toelagen op de zoektocht naar de verderzetting van het project en het garanderen van tijdsbestedingsaanbod voor de jongeren van begeleidingstehuis Pieter Simonon.

6.7.2 Het project Ervaringsleren

Vanuit Jongerenwerking Pieter Simenon is er al jaren een grensoverschrijdende Vlaams-Nederlandse samenwerking op en rond de werkvloer in achtereenvolgende projecten. Vanaf 1995 is er de actieve samenwerking met de Stichting Xonar in Heerlen/Maastricht in functie van het initiatief rond driemaandelijks woon-werkprojecten. Vanaf 1998 wordt deze samenwerking uitgebreid met twee Vlaamse partners, nl. Cirkant in Turnhout en Centrum De Wissel in Leuven. 2001 is een moeilijk overbruggingsjaar. Enerzijds eindigt de lopende Europese betoelaging op 01/02/2001. Anderzijds wordt de vraag naar Europese middelen binnen het vernieuwde project Leer-Werkcentrum La Gileppe pas goedgekeurd vanaf 23/05/2002 voor een periode van 3 jaar. Voorzien op 23/05/2005, maar uitgebreid tot 31/08/2005, eindigt de Europese Interreg-subsidiëring voor het Leer-Werkcentrum La Gileppe en dus ook het residentieel verblijf op de camping. We werken binnen de Vlaamse projectmiddelen verder samen met onze twee Vlaamse partners.

Het project richt zich op de methodiekontwikkeling van het ervaringsleren, desgewenst aangevuld met andere innoverende en alternatieve doe-gerichte methodieken, en dit specifiek toegespitst op de moeilijk begeleidbare jongeren binnen de Bijzondere Jeugdbijstand. Bedoeling is de uitzichtloze situatie van de doelgroep te doorbreken en de maatschappelijke integratie van de jongeren te bevorderen. Elk project loopt maximum 14 weken, in concreto 11 weken.

Sinds het vertrek op de camping in Jalhay worden projecten georganiseerd op individuele projectplaatsen (meestal zorgboerderijen) en dit in combinatie met reflectiemomenten in groep. Het project heeft steeds meer aandacht voor de contextuele achtergrond van de jongere. Via het werken naar een haalbaar perspectief resulteert het project in een vervoltraject dat gericht is op het afsluiten van de residentiële begeleiding, een aanbod naar zelfstandig wonen of een mogelijke heroriëntering naar het thuismilieu. De Vlaamse capaciteit wordt op jaarbasis vastgelegd op 21 jongeren, van wie negen voor Pieter Simenon. Onderlinge verschuivingen zijn mogelijk. De personeelsparticipatie vanuit Pieter Simenon als Vlaamse partnervoorziening evolueerde als volgt: vanuit de Vlaamse BJB projectmiddelen wordt de voltijdse begeleidersfunctie ingevuld door Wendy Daniëls. Het resterende 0,25 VTE bijzondere functie wordt administratief ingevuld door Claudia Geens (0,20FT) en Valerie Teuwen (0,05FT). In feite worden deze 0,25 FT-middelen centraal ingevuld door de methodische coördinatie en het leergroepsteam.

6.7.2.1 Actieplanning 2009

- Opvolgen van de algemene doelstellingen van de overeenkomst (negen begeleidingen op jaarbasis, aanbod geïndividualiseerde ervaringsprojecten gericht op werk, gerichte contextbegeleiding en aanbod vervoltraject).
- Het organiseren en integreren van vorming binnen de methodiek van het ervaringsleren.
- Uitbouw projectplaatsen naar diversiteit.
- Globale evaluatie van het pel-project.

6.7.2.2 Evolutie / evaluatie actieplanning 2009

Ook in 2009 wordt de methodiek van het ervaringsleren verder uitgebouwd. Er zijn echter steeds minder groepsmomenten. Enerzijds is er een geringere instroom van meisjes. Anderzijds wordt het steeds moeilijker (vooral voor de meisjes) te kanaliseren naar een vast startmoment. In 2009 zijn er dan ook meer individuele start- en toonmomenten. In een aantal begeleidingen gebeurden deze momenten samen met de contextbegeleider en de context van de jongeren.

Daarnaast verblijven de jongeren tijdens de week individueel op een projectplaats waar ze meewerken op de boerderij, manege of in de fruitteelt. Afhankelijk van de vraag van de jongeren en hun perspectief, leven ze mee in het gezin of verblijven ze bijvoorbeeld in een caravan. Het voorbije jaar is het aantal projectplaatsen met twee eenheden versterkt namelijk een geitenboer met 'Bed and Breakfast' in Overpelt en daarnaast een manege in Mol. De projectbegeleidster werkt wekelijks een dag mee op de projectplaats. Dit meewerken en mee ervaren blijft de belangrijkste methodische invalshoek.

Onze projectbegeleidster volgde voor het tweede jaar de opleiding 'ervaringsleren in buitenactiviteiten' georganiseerd door de KHLim. Haar opgedane kennis vertaalt zich in de dagdagelijkse begeleiding. Daarnaast organiseerde ze samen met enkele medestudenten een oefen- en implementatieweekend voor collega's (o.a. drie van JPS) uit het werkveld. De contextbegeleider van de voorziening heeft wekelijks contact met de jongere en zijn context. De context wordt door hen geïnformeerd over het verloop van het project. De weekends worden voorbereid en geëvalueerd. Het vervolgtraject wordt uitgewerkt met alle betrokkenen. Het voorbije jaar was er ook een uitgebreide evaluatie van het project met de drie betrokken voorzieningen. Er werd een doorlichting gemaakt van de voorbije vier jaren met focus op aantal-doelgroep-opnamebeleid-methodiek. Een kadernota met vernieuwde uitdagingen volgt nog.

Globaal kan gesteld dat voor de jongens het huidige projectaanbod een 'schot in de roos' blijft. Er is meer dan voldoende instroom. We slagen er in om meestal drie jongens te selecteren binnen vier startmomenten op jaarbasis. 90% van de jongens wordt opgenomen vanuit een gemeenschapsvoorziening. Slechts 10% van de jongens haakt vroegtijdig af. Het vervolgtraject situeert zich op de eerste plaats in een verdere begeleiding binnen de context, in tweede instantie wordt de jongen verder begeleid binnen BZW (begeleid zelfstandig wonen). Een verdere residentiële begeleiding is eerder uitzondering.

We geven graag nog enkele concrete cijfers wat betreft 2009.

Tussen 01/01/2009 en 31/12/2009 is er in 15 dossiers gewerkt. Drie jongens waren reeds opgenomen op 01/01/2008. Drie anderen zijn nog lopende op 31/12/2008. We zitten dus meer dan op schema wat betreft het richtcijfer aangegeven in de overeenkomst (negen begeleidingen op jaarbasis). We hebben ook de doelstelling gerealiseerd van vier startmomenten.

Herkomst: de 15 jongens waarmee gewerkt wordt in deze periode zijn allen toegewezen vanuit de jeugdrechtbank. 12 van hen verbleven voorheen in de gemeenschapsinstelling. De drie anderen werden doorverwezen vanuit K-dienst (1), drughulpverlening (1) en een residentiële voorziening (1).

Onderwijs: 12 jongens zijn (worden) administratief ingeschreven in het deeltijds onderwijs, twee binnen voltijds onderwijs (1 TSO, 1 BUSO) en één is niet meer leerplichtig.

Problematiek: meestal hebben de jongeren een instellingsverleden met doorzendingen o.w.v. gedragsmoeilijkheden, druggebruik of strafbare feiten.

Vervolgtraject: voor drie jongens is het project nog lopende op 31/12/2008. Van de 12 afgesloten dossiers verlaat er één vroegtijdig het project na ontvluchting. De 11 anderen beëindigen met succes het project. Zeven van hen worden verder opgevangen binnen de context, één jongen wordt verder begeleid binnen BZW (begeleid zelfstandig wonen), één jongen kan terecht in een woon-werksituatie, één jongen wordt residentieel verder begeleid en één jongen kan terecht in ons studiosysteem als voorbereiding op een BZW.

6.7.2.3 Actieplanning 2010

- Opvolgen van de algemene doelstellingen van de overeenkomst (negen begeleidingen op jaarbasis, aanbod geïndividualiseerde ervaringsprojecten gericht op werk, gerichte contextbegeleiding en aanbod vervolgtraject).
- Opvolgen van de vernieuwde uitdagingen (cfr. kadernota).

6.7.3 Het project GKRB

GKRB (Gestructureerde Kortdurende Residentiële Begeleiding) staat voor een gestructureerd en geïndividualiseerd hulpaanbod aan minderjarigen die rechtstreeks vanuit een gemeenschapsinstelling in de voorziening geplaatst worden. Het GKRB-project, gestart op 1 juli 2002, voorziet voor ons extra middelen om meer jongens uit een gemeenschapsinstelling op te nemen en te begeleiden. De overeenkomst bepaalt dat wij jaarlijks 25 jongens vanuit een gemeenschapsinstelling opnemen. Dit zijn er op jaarbasis 14 meer dan voorheen. Het hulpaanbod is geïndividualiseerd, gericht op reïntegratie in hun leef- en netwerkgeving. In die zin sluit het zeer sterk aan op onze CANO-methodieken.

Tijdens het werkjaar 2005 werd een kort halfjaarlijks project goedgekeurd dat liep van 01-07-2005 tot 31-12-2005 om vanaf begin 2006 de looptijd van het GKRB-project op een kalenderjaar te brengen. Verder leest u meer over het projectjaar 2009, dat liep van 01-01-2009 t.e.m. 31-12-2009.

6.7.3.1 Actieplanning 2009

Op jaarbasis verbinden wij er ons toe om zeven capaciteitsplaatsen (14 jongens op jaarbasis) naast 11 reguliere opnames uit een gemeenschapsinstelling te realiseren, voor het GKRB-project. Het doel is deze jongens te reïntegreren in hun leef- en netwerkgeving en er in ieder geval voor te zorgen dat ze niet terug naar een gemeenschapsinstelling stromen.

6.7.3.2 Evolutie / evaluatie actieplanning 2009

De GKRB-cijfers van afgelopen projectjaar

Tijdens het afgelopen projectjaar realiseerden wij zeven reguliere opnames naast 19 GKRB-opnames, in totaal dus 26.

Van de zeven reguliere begeleidingen waren er op het einde van het projectjaar nog vier lopende en werden er drie afgerond.

Van de drie afrondingen zijn er twee jongens terug in hun context geraakt en één jongere is na ontvluchting uitgeschreven.

Van de 19 GKRB-begeleidingen zijn nog 14 begeleidingen lopende. Drie jongens werden terug naar de gemeenschapsinstelling verwezen, twee van deze jongens staan terug gereed voor een heropname. Twee begeleidingen zijn afgerond en deze jongens zijn terug terecht in hun eigen context.

Tijdens het werkjaar 2009 hebben we vier keer gebruik gemaakt van de time-outmodaliteiten van de gemeenschapsinstelling De Kempen.

Het GKRB-werken

We geloven in 'onze' jongens, en vanuit dit geloof geven we kansen om doorheen een zeer intensieve contextuele begeleiding hen terug de ruimte te geven hun eigen krachten en mogelijkheden te tonen, samen met hun ouders en andere partners in de leefomgeving.

We merken dat een dergelijk traject vaak met vallen en opstaan gaat en de 'bluts en de buil' erbij horen. Deze jongens zijn niet de modale brave schooljongens, ze kennen soms meer van drugs dan goed voor hen is en ook een (delinquente) 'stommiteit' hoort er al eens bij. Hen hierin responsabiliseren, naast er 'zijn' voor hen als persoon en als mens op een standvastige, aanhoudende wijze levert resultaat op.

Ook dit jaar stellen we vast dat jongens doorheen een traject met Pieter Simenon, vanuit de gemeenschapsinstelling, erin slagen terug aansluiting te vinden bij hun eigen leefomgeving en op eigen kracht of mits enige ondersteuning, verder samen met anderen hun leven oppakken.

Halfjaarlijks hebben wij een overleg met de gemeenschapsinstelling De Kempen en vzw Sporen op staf- en directieniveau, naast vrijwel wekelijkse samenwerkingscontacten op niveau van de sociale dienst en begeleiders in functie van lopende begeleidingen en opnames. Vanaf 2009 zit ook het Van Celsthuis mee aan tafel bij dit overleg als nieuwe GKRB-partner. De samenwerking wordt van onze zijde als uitermate positief en constructief ervaren.

We merken dit jaar opnieuw dat de doorstroming niet evident was. We zien hier twee bewegingen in die invloed hebben. De centrale wachtlijst maakt het zeer moeilijk zicht te geven op de termijnen van opname en dit is voor de toeleiding vanuit de gemeenschapsinstelling zeer moeilijk. Zij willen de jongeren perspectief kunnen geven in de tijd. Daarnaast wordt er veel strikter omgegaan met de termijnen van opname in de gemeenschapsinstelling, waardoor de jongens soms op de wachtlijst staan en reeds weg zijn uit de gemeenschapsinstelling als ze aan de beurt zijn. Deze punten worden meegenomen in ons gezamenlijk overleg, we hopen doorheen een doorgedreven samenwerking hierin oplossingen te creëren.

6.7.3.3 Actieplanning 2010

De contracten zijn sinds 1 januari 2006 op het kalenderjaar gezet en lopen nu van 1 januari tot 31 december. En dus verbinden we er ons in het werkjaar 2010 opnieuw toe minimaal 25 jongens vanuit een gemeenschapsinstelling op te nemen: zeven capaciteitsplaatsen (14 jongens op jaarbasis) voor GKRB en 11 reguliere opnames uit een gemeenschapsinstelling.

Het regulariseringstraject voor GKRB wordt uitgezet en we hopen dat 2010 het laatste projectjaar wordt in dit kader. We vinden dit alleszins een zeer positieve aanzet om ons nog meer verdiepend met deze doelgroep bezig te houden.

7 STATISTISCHE GEGEVENS VAN DE BEGELEIDINGEN

7.1 TOEWIJZINGEN 2009

7.1.1 Aantal toewijzingen, al dan niet resulterend in een gestarte begeleiding en opgesplitst naar verwijzende instantie

Verwijzende instantie	2009			2008	2007
	niet gestarte begeleiding	gestarte begeleiding	Totaal	Totaal	Totaal
JRB Hasselt	1	11	12	6	7
JRB Tongeren	0	12	12	14	18
JRB Antwerpen	2	19	21	27	13
JRB Brussel	0	1	1	0	0
JRB Dendermonde	0	0	0	0	0
JRB Gent	0	0	0	0	0
JRB Ieper	0	0	0	0	0
JRB Kortrijk	0	0	0	0	1
JRB Leuven	1	0	1	1	2
JRB Mechelen	0	2	2	4	5
JRB Oudenaarde	0	0	0	0	0
JRB Turnhout	1	4	5	12	4
JRB Veurne	0	0	0	0	0
Totaal JRB	5	49	54	64	50
CBJ Hasselt	0	0	0	0	2
CBJ Tongeren	0	1	1	2	0
CBJ Maaseik	1	0	1	0	1
CBJ Antwerpen	0	0	0	0	0
CBJ Halle-Vilvoorde	0	0	0	0	0
CBJ Leuven	0	0	0	0	0
CBJ Mechelen	0	0	0	0	0
CBJ Turnhout	0	1	1	4	1
Totaal CBJ	1	2	3	6	4
Integrale JHV'ing	0	0	0	0	0
Geen verwijzer	0	0	0	0	0
Verwijzer onbekend	0	0	0	0	0
Totaal anderen	0	0	0	0	0
TOTAAL 2009	6	51	57		
Totaal 2008				70	
Totaal 2007					54

* 1 gestarte begeleiding werd reeds aangemeld in 2008

* 1 aangemelde begeleiding in 2008 werd niet opgenomen in 2009

* 1 aangemelde begeleiding in 2009 is nog in onderzoek voor 2010

7.1.2 Reden van niet starten begeleiding

reden	2009	2008	2007
Volzet	0	0	0
Samenstelling van de groep	0	0	0
Aanvraag afgezegd verwijzende instantie	0	4	0
Andere hulpvorm meer aangewezen	1	2	1
Ouders of jongere niet akkoord	1	3	3
Geen verwijzende instantie	0	0	0
Voorziening niet bevoegd	1	0	1
Verwikkelingen vragen nieuwe aanpak	3	0	2
Leeftijd	0	1	0
TOTAAL	6	10	7

7.1.3 Verdeling niet gestarte begeleidingen naar leeftijd en nationaliteit

Leeftijd	2009									2008	2007
	Belg	Mrk.	Angol.	Bosn.	Joegos.	Iran.	Andere	Onbek.	Totaal	totaal	totaal
15 jaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3
16 jaar	2	0	0	0	0	0	0	0	2	3	2
17 jaar	1	0	0	0	1	0	0	1	3	3	1
18 jaar	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
+ 18 jaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niet gekend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
TOTAAL 2009	4	0	0	0	1	0	0	1	6		
TOTAAL 2008	6	0	0	0	1	0	1	2		10	
TOTAAL 2007	6	0	0	0	1	0	0	0			7

7.1.4 Commentaar bij de toewijzingen

- 90% van het aantal toegewezen jongeren wordt daadwerkelijk opgenomen.
- Het aantal niet-opgestarte jongeren (6) is dit jaar lager in vergelijking met het aantal van vorig jaar (10). We hebben hierdoor de indruk dat verwijzers onze werking steeds beter leren kennen en op een meer en beter gerichte manier jongeren toewijzen aan onze voorziening.
- Op 31/12/2009 is 1 jongere toegewezen. Deze zal vermoedelijk in januari 2010 opgenomen worden, gezien we nog geen intakegesprek hebben kunnen regelen met de jongere, zijn context en verwijzer. Deze jongere werd niet opgenomen in de tabel.
- Reden van niet-opname (6):
 - Andere hulpvorm meer aangewezen (1): deze jongere had nood aan een residentiële psychiatrische setting.
 - Ouders of jongere niet akkoord (1): deze jongere was niet gemotiveerd.
 - Voorziening niet bevoegd (1): het IQ van deze jongere was te laag.
 - Verwikkelingen vragen een nieuwe aanpak (3): bij 1 jongere was geen hulpverlening meer nodig, een andere jongere werd toegewezen aan een gemeenschapsinstelling en bij de derde jongere werd een procedure uithandengeving opgestart waardoor wij geen garanties hadden naar verderzetting van begeleiding bij opname.
- Drie van deze zes jongeren werden toegewezen in het kader van een project ervaringsleren. Redenen voor niet-opname bij hen waren: geen hulpverlening meer nodig, nood aan residentiële psychiatrie en een te laag IQ.
- Op gebied van nationaliteit zien we dat vier niet-opgestarte jongeren de Belgische nationaliteit hebben. Eén jongere heeft de Joegoslavische nationaliteit. Van één jongere is de nationaliteit onbekend, maar doet de naam vermoeden dat hij mogelijks een vreemde nationaliteit heeft of minstens een andere etniciteit heeft.

7.2 GESTARTE BEGELEIDINGEN 2009

7.2.1 Aantal gestarte begeleidingen naar verwijzende instantie

Dit jaar hebben we er voor gekozen om de crisisdepannages niet meer in de tabellen op te nemen. Dit omdat hun gegevens geen realistisch beeld geven van onze CANO-werking. Crisisdepannages zijn van nature kort van aard en deze jongeren krijgen over het algemeen enkel een 'bed-bad-brood' aangeboden.

Om een juist beeld te geven van het aantal opnames en uitschrijvingen worden deze jongeren wel weergegeven bij het aantal opnames per verwijzer (tabel 2.1) en bij het aantal uitschrijvingen per verwijzer (4.1).

De crisisdepannages worden wel besproken bij de commentaren.

Verwijzende instantie	reguliere opnames			opnames in het kader van een crisisdepannage		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007
JRB Hasselt	9	6	5	2	0	0
JRB Tongeren	11	13	16	1	0	0
JRB Antwerpen	12	13	7	7	9	5
JRB Brussel	1	0	0	0	0	0
JRB Gent	0	0	0	0	0	0
JRB Ieper	0	0	0	0	0	0
JRB Leuven	0	1	2	0	0	0
JRB Mechelen	2	2	4	0	1	1
JRB Turnhout	3	9	4	1	0	0
Totaal JRB	38	44	38	11	10	6
CBJ Hasselt	0	0	1	0	0	1
CBJ Tongeren	1	1	0	0	1	0
CBJ Maaseik	0	0	0	0	0	1
CBJ Antwerpen	0	0	0	0	0	0
CBJ Leuven	0	0	0	0	0	0
CBJ Turnhout	0	3	0	1	1	0
Totaal CBJ	1	4	1	1	2	2
Subtotaal	39	48	39	12	12	8

TOTAAL REGULIERE OPNAMES EN CRISISDEPANNAGES

	2009	2008	2007
TOTAAL	51	60	47

7.2.2 Verdeling gestarte begeleidingen naar leeftijd en nationaliteit

Leeftijd	2009									2008	2007
	Belg	Mrk.	Nederl.	Joego.	Congol.	Pool	And.	Onbek.	Totaal	totaal	totaal
15 jaar	4	0	0	0	0	0	0	0	4	13	6
16 jaar	13	1	0	0	0	0	1	0	15	15	18
17 jaar	13	1	1	0	1	1	0	0	17	31	23
18 jaar	2	1	0	0	0	0	0	0	3	1	0
+ 18 jaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL 2009	32	3	1	0	1	1	1	0	39		
TOTAAL 2008	54	2	0	1	0	0	3	0		60	
Totaal 2007	40	4	0	0	0	0	3	0			47

* opgelet: bij 2009 komen enkel de reguliere opnames voor

7.2.3 Verdeling gestarte begeleidingen naar POS - MOF*

verwijzende instantie	2009		2008		2007	
	POS	MOF	POS	MOF	POS	MOF
JRB Hasselt	8	1	4	2	2	3
JRB Tongeren	9	2	9	4	9	7
JRB Antwerpen	2	10	12	11	4	8
JRB Brussel	1	0	0	0	0	0
JRB Gent	0	0	0	0	0	0
JRB Ieper	0	0	0	0	0	0
JRB Leuven	0	0	0	1	1	1
JRB Mechelen	0	2	1	1	1	4
JRB Turnhout	0	3	0	9	0	4
TOTAAL JRB	20	18	26	28	17	27
CBJ Antwerpen	0	0	0	0	0	0
CBJ Hasselt	0	0	0	0	2	0
CBJ Leuven	0	0	0	0	0	0
CBJ Maaseik	0	0	0	0	1	0
CBJ Tongeren	1	0	2	0	0	0
CBJ Turnhout	0	0	4	0	0	0
TOTAAL CBJ	1	0	6	0	3	0
TOTAAL	21	18	32	28	20	27

* POS: problematische opvoedingssituatie

* MOF: als misdrijf omschreven feit

* opgelet: bij 2009 komen enkel de reguliere opnames voor

7.2.4 Verdeling gestarte begeleidingen naar domiciliëringgemeente bij de start

Domiciliëringgemeente	2009	2008	2007
Arrondissement Hasselt			
Diepenbeek	0	2	1
Genk	5	7	4
Gingelom	0	0	0
Hasselt	2	1	2
Ham	1	0	0
Leopoldsburg	1	0	1
Lummen	1	0	0
Paal	0	1	0
Sint-Truiden	1	0	0
Zonhoven	0	0	2
Zutendaal	0	2	0
TOTAAL Hasselt	11	13	10
Arrondissement Maaseik			
Bree	0	0	2
Dilsen-Stokkem	0	1	0
Hechtel-Eksel	1	0	0
Houthalen-Helchteren	1	0	1
Kinrooi	0	0	1
Lommel	0	1	1
Maaseik	0	0	1
Meeuwen-Gruitrode	0	1	1
Neerpelt	0	1	0
Overpelt	1	0	0
TOTAAL Maaseik	3	4	7
Arrondissement Tongeren			
Beverst	0	0	1
Bilzen	0	3	1
Borgloon	0	0	1
Hoeselt	2	0	0
Lanaken	2	0	3
Maasmechelen	0	1	0
Riemst	2	0	0
Tongeren	1	0	0
Viermaalroot	0	0	1
TOTAAL Tongeren	7	4	7
Arrondissement Antwerpen	12		
Arrondissement Mechelen	2		
Arrondissement Turnhout	3		
TOTAAL provincie Antwerpen	17	38	20
Provincie Vlaams-Brabant	0	1	2
Brussels Hoofdstedelijk gewest	1	0	0
Onbekend	0	0	1
TOTAAL	39	60	47

* opgelet: bij 2009 komen enkel de reguliere opnames voor

7.2.5 Verdeling gestarte begeleidingen naar onderwijssituatie en leeftijd op moment van de start

Onderwijssituatie	2009			2008	2007
	Effectief	Administrat.	Totaal	totaal	totaal
Voltijds onderwijs: A.S.O.	0	0	0	0	0
Voltijds onderwijs: T.S.O.	1	2	3	4	1
Voltijds onderwijs: B.S.O.	5	1	6	10	6
Voltijds onderwijs: K.S.O.	0	0	0	1	0
Voltijds onderwijs: B.U.S.O.	2	4	6	5	10
Deeltijds onderwijs + deeltijds werken	2	0	2	6	4
Deeltijds onderwijs + werkzoekend	3	2	5	10	8
Deeltijds onderwijs + SVP	0	7	7	0	0
Deeltijds onderwijs + leertraject	3	0	3	0	0
deeltijds onderwijs + SAP	0	0	0	0	0
Leercontract	0	0	0	1	3
Niet in regel met leerplicht	4	0	4	8	8
Einde leerplicht: werkend	1	0	1	0	0
werkzoekend	2	0	2	3	1
Onbekend	0	0	0	12	6
TOTAAL 2009	23	16	39		
TOTAAL 2008	44	16		60	
TOTAAL 2007	34	13			47

SVP = schoolvervangend programma

SAP = schoolaanvullend programma

Leertraject = een schoolvervangend of schoolaanvullend programma, georganiseerd vanuit de scholen

7.2.6 Situatie herkomst van de gestarte begeleidingen op het moment van de start

Situatie herkomst	2009	2008	2007
Ouders leven samen	0	3	2
Eenoudergezin moeder	1	11	5
Eenoudergezin vader	0	1	1
Nieuw samengesteld gezin: moeder	1	1	0
Nieuw samengesteld gezin: vader	0	0	0
Ruimere leefomgeving	1	4	0
adoptiegezin	0	0	0
pleeggezin	0	0	2
Gemeenschapsinstelling	31	33	29
K-dienst/psychiatrie	2	0	0
OBC	0	0	0
Residentiële voorziening	1	3	1
OOC	1	2	1
Jeugdrechtbank / politie	0	0	3
Asielcentrum	0	0	0
Drug hulpverlening	0	0	0
Andere	1	2	3
TOTAAL	39	60	47

* opgelet: bij 2009 komen enkel de reguliere opnames voor

7.2.7 Commentaar bij de gestarte begeleidingen

- Dit jaar hebben we 51 jongeren opgenomen. Dit is een daling in vergelijking met vorig jaar, maar komt overeen met het opnamegetal van andere jaren. Ook dit jaar hebben we 12 crisisdepannages opgenomen. Deze jongeren worden verder besproken. Voor het project ervaringsleren hebben we 11 jongeren opgenomen.

REGULIERE OPNAMES:

- 97% van het aantal opnames zijn verwezen vanuit JRB, 3% vanuit CBJ (concreet één jongere). Dit is een stijging van het aantal jongeren uit JRB'en. We blijven openstaan voor jongeren vanuit de CBJ's.
- De provincie Limburg is dit jaar de grootste verwijzer (53%), waar JRB Tongeren de grootste verwijzer blijft binnen Limburg met 31% binnen de totale opnames. Toch zien we een opmerkelijke stijging bij het aantal opnames vanuit jeugdrechtbank Hasselt (23%). Binnen de provincie Antwerpen blijft de grootste verwijzer JRB Antwerpen (31%), met daarop volgend JRB Turnhout (7,7%). JRB Leuven verwees 5% van de jongeren.
- Naar leeftijd zien we, zoals steeds, een overgrote meerderheid van jongeren van 16 en 17 jaar. Bij de -16 jarigen zien we een grote daling. Vorig jaar was dit grotere aantal te verklaren door een groot aantal crisisdepannages onder de 16 jaar.
- 71% van onze opgenomen jongeren hebben de Belgische nationaliteit. Verder hebben we zeven jongeren met de volgende nationaliteiten opgenomen: Pool (1), Rus (1), Nederlander (1), Congolees (1), Marokkaan (3). Verder hebben we nog acht jongeren opgenomen met de Belgische nationaliteit, maar een andere etniciteit: één Italiaan (2x opgenomen), drie Marokkanen, twee Turken en één Roma-jongere.
- Er werden ongeveer evenveel jongeren opgenomen binnen een MOF (een als misdrijf omschreven feit) als een POS (problematische opvoedingssituatie). Toch zien we dat er vanuit Limburg meer POS-dossiers worden toegewezen, terwijl uit Antwerpen meer MOF-dossiers.
- 53% van de jongeren heeft zijn domicilie in Limburg, 44% in Antwerpen en één jongere uit het Brussels Hoofdstedelijk gewest. Deze verhouding is logisch gezien het aantal opnames vanuit deze verwijzers.
- Van de 39 regulier opgenomen jongeren zijn er drie jongeren niet meer leerplichtig. Twee van hen zijn werkzoekend (1 met een project ervaringsleren), één heeft werk bij de opname. vier jongeren zijn niet in regel met de leerplicht (waarvan één een project ervaringsleren volgt), we zien dit getal met de helft verminderen in vergelijking met 2008 en 2007. Dit kunnen we uiteraard enkel zien als een positieve evolutie.
- De andere jongeren (32) zijn wel in regel met de leerplicht. 15 jongeren volgen voltijds onderwijs, waarvan acht administratief en zeven effectief. Hierbij dient wel vermeld te worden dat de vier BUSO-jongeren en één administratieve TSO-jongere het project ervaringsleren volgden bij opname en op deze manier wettelijk in orde waren met de leerplicht. 17 jongeren volgen deeltijds onderwijs. Twee van hen hebben deeltijds werk op het moment van de opname. Vijf jongeren zijn werkzoekend en zeven volgen een schoolvervangend programma (waarvan vier een project ervaringsleren en twee een woonwerk-project).

- In 2009 hebben we vanuit de gemeenschapsinstellingen 31 jongeren opgenomen. Dit is bijna 80% van het totaal aantal opnames.
De jongere bij vermelding 'andere' verbleef in de context bij opname, maar werd intensief opgevolgd door het YAR-project. 'Ruimere leefomgeving' betreft een jongere die bij zijn grootmoeder verbleef.

CRISISDEPANNAGES:

- 12 crisisdepannages op 51 jongeren betekent dat we binnen de totale hoeveelheid opnames bijna 25% crisisdepannages opnemen. Naar arbeidsintensiviteit is dit een grote groep.
- Ook bij de crisisdepannages zien we dat 11 van de 12 jongeren verwezen werden vanuit een JRB. Ook hier blijven zij de grootste verwijzer, met JRB Antwerpen op kop.
- Naar leeftijd zien we bij de crisisdepannages een grote diversiteit: 17 jaar (4), 16 jaar (3), 15 jaar (1), 14 jaar (3), 13 jaar (1). In principe nemen wij geen jongeren op die jonger zijn dan 15 jaar, voor een kortdurende crisisdepannage kan hier een uitzondering op gemaakt worden.
- De schoolsituatie van crisisdepannages wordt niet onderzocht. Er wordt wel contact genomen met de scholen (indien gekend) om te melden dat de jongere bij ons verblijft, maar er worden geen concrete gegevens genoteerd wegens de korte duur van de opvang.
- Alle crisisdepannages hadden de Belgische nationaliteit.
- Naar herkomst van de crisisdepannages, zien we het volgende: zes jongeren kwamen uit hun context, drie uit een OOC, één uit een dagcentrum, één uit een crisisopvangcentrum en één jongere uit het YAR-project (zonder context).

7.3 LOPENDE BEGELEIDINGEN OP 31/12/2009

7.3.1 Verdeling lopende begeleidingen naar verwijzende instantie

Verwijzende instantie	31/12/09	31/12/08	31/12/07
JRB Hasselt	6	4	3
JRB Tongeren	7	8	9
JRB Antwerpen	4	8	4
JRB Leuven	0	1	2
JRB Mechelen	1	1	0
JRB Turnhout	1	5	3
Totaal JRB	19	27	21
CBJ Antwerpen	2	0	2
CBJ Hasselt	3	0	0
CBJ Leuven	0	0	0
CBJ Maaseik	0	0	2
CBJ Mechelen	1	0	0
CBJ Tongeren	1	1	0
CBJ Turnhout	2	2	0
Totaal CBJ	9	3	4
TOTAAL	28	30	25

7.3.2 Verdeling lopende begeleidingen naar leeftijd en nationaliteit

Leeftijd	2009								2008	2007
	Belg	Mrk.	Nigeriaan	Seneg.	Pool	Iran.	And.	Totaal	Totaal	Totaal
-16 jaar	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1
16 jaar	6	0	0	0	0	0	0	6	5	8
17 jaar	11	1	0	0	0	0	0	12	21	12
18 jaar	7	0	0	0	1	0	0	8	3	4
+ 18 jaar	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
TOTAAL 2009	25	1	1	0	1	0	0	28		
TOTAAL 2008	28	0	0	1	0	0	1		30	
TOTAAL 2007	23	0	0	0	0	0	2			25

7.3.3 Verdeling lopende begeleidingen naar onderwijssituatie

onderwijsituatie	2009			2008
	Effectief	Administratief	Totaal	Totaal
Voltijds onderwijs: A.S.O.	0	0	0	1
Voltijds onderwijs: T.S.O.	3	0	3	2
Voltijds onderwijs: B.S.O.	4	1	5	6
Voltijds onderwijs: K.S.O.	0	0	0	1
Voltijds onderwijs: B.U.S.O.	1	0	1	2
Deeltijds onderwijs + deeltijds werken	3	0	3	5
Deeltijds onderwijs + werkzoekend	3	2	5	6
Deeltijds onderwijs + SVP	0	2	2	4
Deeltijds onderwijs + SAP	1	0	1	0
Leercontract	0	0	0	0
Niet in regel met leerplicht	1	0	1	1
Einde leerplicht: werkend	0	0	0	0
werkzoekend	5	0	5	2
andere	2	0	2	0
TOTAAL 2009	23	5	28	30

SVP = schoolvervangend programma (POT + PEL)

SAP = schoolaanvullend programma

POT = persoonlijk ontwikkelingstraject

PEL = project ervaringsleren

7.3.4 Verdeling lopende begeleidingen naar domicilie

Domiciliëringsgemeente	31/12/09	31/12/08	31/12/07
Arrondissement Hasselt			
Beringen	0	1	0
Diepenbeek	0	1	1
Genk	5	4	2
Hasselt	2	1	2
Ham	1	0	0
Leopoldsburg	1	0	1
Lummen	0	1	0
Zonhoven	0	0	1
Zutendaal	0	2	0
TOTAAL Hasselt	9	10	7
Arrondissement Maaseik			
Bree	0	0	1
Hechtel-Eksel	1	0	0
Houthalen-Helchteren	1	0	0
Lommel	0	1	1
Maaseik	0	0	1
Meeuwen-Gruitrode	0	0	1
Overpelt	1	0	0
TOTAAL Maaseik	3	1	4
Arrondissement Tongeren			
Beverst	0	0	1
Bilzen	0	3	0
Borgloon	0	0	1
Hoeselt	1	0	0
Lanaken	2	0	1
Riemst	1	0	0
Tongeren	1	0	0
Vliermaalroot	0	0	1
TOTAAL Tongeren	5	3	4
Arrondissement Antwerpen	6		
Arrondissement Mechelen	2		
Arrondissement Turnhout	3		
TOTAAL provincie Antwerpen	11	15	8
Provincie Vlaams-Brabant	0	1	2
TOTAAL	28	30	25

7.3.5 Verdeling lopende begeleidingen naar verblijfsduur

verblijfsduur	2009	2008	2007
1 dag	0	0	0
< 6 dgn	1	0	0
6 dgn < 14 dgn	1	0	2
14 < 31 dgn	3	3	3
1 mdn < 2 mdn	2	3	2
2mdn < 6 mdn	11	16	9
6 mdn < 9 mdn	2	2	2
9 mdn < 1 jaar	2	4	2
1 jaar < 1,5 jaar	4	1	4
1,5 jaar < 2 jaar	1	1	1
2 jaar < 3 jaar	1	0	0
TOTAAL	28	30	25

7.3.6 Situatie herkomst lopende begeleidingen vóór de start

situatie herkomst	2009	2008	2007
Ouders leven samen	1	3	2
Eenoudergezin moeder	1	3	3
Eenoudergezin vader	0	1	1
Nieuw samengesteld gezin: moeder	0	0	0
Nieuw samengesteld gezin: vader	0	0	0
Pleeggezin	0	0	1
Adoptiegezin	0	0	0
Ruimere leefomgeving	1	2	0
Gemeenschapsinstelling	20	20	17
K-dienst/psychiatrie	2	0	0
OBC-behandelingstehuis	0	0	0
Residentiële voorziening	1	1	0
OOC	1	0	1
Asielcentrum	0	0	0
Drug hulpverlening	0	0	0
Andere	1	0	0
TOTAAL	28	30	25

7.3.7 Commentaar bij de lopende begeleidingen op 31/12/2009

- Dit jaar zijn we geëindigd met 28 jongeren op 31/12/2009, binnen een capaciteit van 30 jongeren. Hierbij dient vermeld dat we eind december twee onverwachte uitschrijvingen hebben gehad, namelijk twee jongeren die voor een time-out (twee weken) naar een gemeenschapsinstelling zijn gegaan. Deze jongeren worden in de loop van januari heropgenomen.
- In de verhouding JRB en CBJ zien we een opmerkelijk stijging binnen de CBJ's (9 versus 2 in 2008). Dit zijn allemaal jongeren die voortgezette hulpverlening (VGHV) hebben aangevraagd na hun meerderjarigheid.
Bij de jeugdrechtbanken zijn Hasselt en Tongeren samen de grootste verwijzers. Dit komt overeen met de meerderheid bij de opnames.
- Zoals bij de opnames zien we dat de grote meerderheid van de lopende begeleidingen de leeftijd van 16 en 17 jaar hebben. Toch zijn er ook negen jongeren van 18 jaar of ouder (VGHV).
- Op gebied van nationaliteit, heeft de grote meerderheid van de lopende begeleidingen de Belgische nationaliteit. Verder hebben we volgende nationaliteiten in begeleiding: een Marokkaan, een Nigeriaan en een Pool.
Naar jongeren met de Belgische nationaliteit, maar een andere etnische achtergrond, zien we verder: Italiaan (1), Marokkaan (2), Ghanees (1) en Turk (1).
- Van de 28 jongeren zijn er negen niet meer leerplichtig. Hiervan zijn er vijf die niet meer naar school gaan, maar werkzoekend zijn. Eén van hen volgt wel een opleiding Nederlandse taal. De andere vier volgen effectief onderwijs: TSO (2), BSO (2).
Van de jongeren die leerplichtig zijn (19), is er één niet in regel met de leerplicht, hij werd opgenomen tijdens de kerstvakantie en er kon in die periode geen school gevonden worden.
- Vijf jongeren zijn enkel administratief ingeschreven. De jongere binnen BSO verblijft binnen residentiële drughulpverlening. Bij de twee jongeren binnen deeltijds onderwijs en werkzoekend is één jongere in de kerstvakantie opgenomen en één jongere in de kerstvakantie gestopt met een woonwerkproject.
Bij deeltijds onderwijs in combinatie met een schoolvervangend programma verblijft één jongere binnen een woonwerkproject en één jongere in een project ervaringsleren.
De twee jongeren binnen de categorie 'andere' doen eveneens een project ervaringsleren.
- Van de lopende begeleidingen is 60% gedomicilieerd in Limburg.
- Naar verblijfsduur zien we dat 11 jongeren tussen twee maanden en zes maanden in begeleiding zijn. Zes jongeren zijn langer dan één jaar in begeleiding. Dit is opmerkelijk meer dan in 2008, maar vergelijkbaar met 2007.
- 20 jongeren van de 28 zijn afkomstig van een gemeenschapsinstelling (70%).

7.4 BEËINDIGDE BEGELEIDINGEN 2009

7.4.1 Aantal beëindigde begeleidingen naar verwijzende instantie

Verwijzende instantie	reguliere opnames			opnames in het kader van een crisisdepannage		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007
JRB Hasselt	4	5	4	2	0	0
JRB Tongeren	8	13	13	1	0	0
JRB Antwerpen	14	7	4	7	9	6
JRB Brussel	1	0	0	0	0	0
JRB Gent	0	0	0	0	0	0
JRB Ieper	0	0	0	0	0	0
JRB Leuven	1	2	0	0	0	0
JRB Mechelen	1	0	7	0	1	1
JRB Turnhout	3	7	2	1	0	0
Totaal JRB	32	34	30	11	10	7
CBJ Hasselt	2	0	3	0	0	1
CBJ Tongeren	2	0	1	0	1	0
CBJ Maaseik	1	3	3	0	0	1
CBJ Antwerpen	1	4	2	0	0	0
CBJ Leuven	0	0	0	0	0	0
CBJ Turnhout	3	2	2	1	1	0
Totaal CBJ	9	9	11	1	2	2
Subtotaal	41	43	41	12	12	9

TOTAAL BEËINDIGING VAN REGULIERE OPNAMES EN CRISISDEPANNAGES

	2009	2008	2007
TOTAAL	53	55	50

7.4.2 Verdeling beëindigde begeleidingen naar leeftijd en nationaliteit

Leeftijd	2009									2008	2007
	Belg	Mrk.	Nederl.	Senegal.	Joego.	Iran.	And.	Onbek.	Totaal	Totaal	Totaal
15 jaar	1	0	0	1	0	0	0	0	2	8	4
16 jaar	8	1	0	0	0	0	1	0	10	13	12
17 jaar	8	0	0	0	0	0	1	0	9	14	16
18 jaar	18	1	1	0	0	0	0	0	20	19	16
+ 18 jaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
TOTAAL 2009	35	2	1	1	0	0	2	0	41		
TOTAAL 2008	49	2	0	0	1	0	3	0		55	
TOTAAL 2007	41	5	1	0	0	1	2	0			50

* opgelet: bij 2009 komen enkel de reguliere opnames voor

7.4.3 Verdeling beëindigde begeleidingen naar verblijfsduur

verblijfsduur	2009	2008	2007
1 dag	0	0	0
< 6 dgn	0	4	3
6 dgn < 14 dgn	0	2	3
14 dgn < 31 dgn	2	6	5
1 mdn < 2 mdn	3	6	2
2mdn < 6 mdn	16	10	13
6 mdn < 9 mdn	8	12	11
9 mdn < 1 jaar	7	7	2
1 jaar < 1,5 jaar	3	3	9
1,5 jaar < 2 jaar	2	5	2
2 jaar < 3 jaar	0	0	0
TOTAAL	41	55	50

* opgelet: bij 2009 komen enkel de reguliere opnames voor

7.4.4 Verdeling beëindigde begeleidingen naar bestemming

Bestemming	2009	2008	2007
context	13	23	13
context + thuisbegeleidingsdienst	2	2	2
context + dagcentrum	0	1	0
pleeggezin	0	0	0
BZW-dienst	1	3	3
alleen (samen) wonen	5	4	10
residentiële voorziening	1	5	6
OOC	0	0	0
psychiatrie	0	1	0
drughulpverlening	0	0	1
jeugdrechtbank / CBJ	0	2	0
gemeenschapsinstelling	14	11	11
ontvluchting	1	1	4
gevangenis	2	1	0
zwervend	2	1	0
TOTAAL	41	55	50

* opgelet: bij 2009 komen enkel de reguliere opnames voor

7.4.5 Commentaar bij de beëindigde begeleidingen

- In 2009 hebben 53 jongeren onze instelling verlaten. In vergelijking met andere jaren is dit normaal. Hieronder zijn 12 crisisdepannages, die verder besproken worden.

REGULIERE UITSCHRIJVINGEN

- Van de 41 verlaters, stonden er 32 onder toezicht van een JRB en negen onder toezicht van een CBJ. Het hoger aantal jongeren binnen een CBJ ten opzichte van de opnames, is te verklaren door het aantal jongeren (8) dat voortgezette hulpverlening (VGHV) vraagt na meerderjarigheid. Eén jongere werd binnen CBJ opgenomen en uitgeschreven (zonder VGHV).
- Bij de leeftijd van de verlaters zien we een grote hoeveelheid van 18-jarigen (20). 12 jongeren zijn gestopt met de begeleiding op hun 18de verjaardag, acht na voortgezette hulpverlening.
- Op gebied van nationaliteit heeft de meerderheid van de verlaters de Belgische nationaliteit. Dit is normaal gezien de hoeveelheid Belgen bij opname. De andere jongeren hebben de volgende nationaliteit: Marokkaan (2), Nederlander (1), Senegalees (1), Congolees (1), Rus (1). Daarnaast zijn er nog negen jongeren met een andere etnische afkomst: Italiaan (1), Marokkaan (2), Columbiaan (1), Turk (2), Spanjaard (1).

- De meerderheid van de verlaters (24) verbleef in onze voorziening tussen twee maanden en negen maanden. Daarnaast zien we maar vijf jongeren die minder dan twee maanden in de voorziening verbleven. Dit is aanzienlijk minder dan vorig jaar (18) omdat de crisisdepannages in deze tabel niet meer voorkomen en vorige jaren wel.
Vijf jongeren waren langer dan één jaar in begeleiding. Van deze jongens gingen uiteindelijk twee jongeren alleen wonen, drie keerden terug naar de context.
- In totaal zijn 15 jongeren teruggekeerd naar de context, waarvan twee in combinatie met een thuisbegeleidingsdienst.
Zes jongeren gingen alleen- of samenwonen, waarvan één via een BZW-dienst.
Eén jongere werd georiënteerd naar een andere residentiële voorziening.
Eén jongere heeft de instelling ontvlucht, twee jongeren zijn vertrokken zonder een vervolgperspectief en twee jongeren verbleven in de gevangenis bij uitschrijving.
14 jongeren werden doorverwezen naar de gemeenschapsinstelling.
Van deze 14 jongeren werden er vier (waarvan één jongere tweemaal) heropgenomen in 2009.
Bij vier jongeren werden afspraken gemaakt rond heropname in 2010 en twee anderen zijn momenteel in onderzoek voor een eventuele heropname in 2010. Dit betekent dat er drie jongeren effectief doorverwezen werden naar een gemeenschapsinstelling.

CRISISDEPANNAGES

- De overgrote meerderheid viel onder JRB Antwerpen, zie ook verwijzer bij opname.
- Naar leeftijd zien we hier een relatief groot aantal jongeren onder 16 jaar (5). Ook dit heeft uiteraard te maken met de leeftijd bij opname.
- De bestemming van de crisisdepannages is de volgende: context (4), dagcentrum (1), OOOO (1), begeleidingstehuis (1), drughulpverlening (1), ontvluchting (2), terug naar verwijzer zonder onmiddellijke oplossing (2). Van deze jongeren is er één uiteindelijk in een andere vorm van crisisopvang terecht gekomen, van de andere jongere hebben we later vernomen dat hij in een OOOO werd opgenomen.

7.4.6 Prestatiemeting beëindigde begeleidingen

PRESTATIEMETING 2009		
	Op moment van ankermoment intake	Op moment van uitschrijving
1. VERBLIJFPLAATS VAN DE JONGERE		
a) Eigen gezin, familiale of ruimere context	9	15
b) Eigen woonst, BZW	0	6
c) Gemeenschapsinstelling	30	14
d) Andere voorziening	2	1
e) Ontvluchting / gevangenis / zwervend	0	5
2. NETWERKSITUATIE VAN DE JONGERE		
a) Link met gezin		
Vader	19	22
Moeder	35	38
Ruimere familie	35	37
b) Link met school		
Geen school	10	3
Administratief ingeschreven	14	5
einde leerplicht	2	13
Voltijds onderwijs	7	9
	<i>Houdt zich aan afspraken</i>	<i>Houdt zich aan afspraken</i>
	4	6
	<i>Heeft moeite met afspraken</i>	<i>Heeft moeite met afspraken</i>
Deeltijds onderwijs	3	3
	8	11
	<i>Houdt zich aan afspraken</i>	<i>Houdt zich aan afspraken</i>
	6	7
c) Link met werk	<i>Heeft moeite met afspraken</i>	<i>Heeft moeite met afspraken</i>
	2	4
	11	25
	<i>Want voltijds onderwijs</i>	<i>Want voltijds onderwijs</i>
Heeft geen werk	7	9
	6	8
	<i>Houdt zich aan afspraken</i>	<i>Houdt zich aan afspraken</i>
	6	5
Heeft werk	<i>Heeft moeite met afspraken</i>	<i>Heeft moeite met afspraken</i>
	0	3
	3. AGRESSIE	
	<i>Geen probleem</i>	<i>Geen probleem</i>
11	10	
<i>agressieprobleem</i>	<i>probleem is afgenomen</i>	
30	19	
	<i>Probleem is niet afgenomen</i>	
	12	
4. POLITIECONTACTEN		
<i>Geen pv's</i>	<i>Geen pv's</i>	
5	13	
<i>Pv's</i>	<i>Aantal pv's is afgenomen</i>	
36	13	
	<i>Aantal pv's is niet afgenomen</i>	
	15	
5. MIDDELENGEBRUIK		
<i>Geen drugprobleem</i>	<i>Geen drugprobleem</i>	
26	23	
<i>Drugprobleem</i>	<i>Drugprobleem is afgenomen</i>	
15	8	
<i>Softdrugs</i>	<i>Softdrugs</i>	
12	6	
<i>Harddrugs</i>	<i>Harddrugs</i>	
6	3	
	<i>Drugprobleem is niet afgenomen</i>	
	12	
	<i>Softdrugs</i>	
	12	
	<i>Harddrugs</i>	
	4	
6. TIME-OUT		
	Time-out gebruikt in de begeleiding	
	13	
7. AFRONDING		
	Volgens plan afgeronde begeleiding	
	19	
	Vroegtijdig afgebroken begeleiding	
	22	
	Heropname	
	7	

7.4.7 Commentaar bij de prestatie­meting

Het werkinstrument

Tot en met 2006 was in ons kwaliteitsverslag een beoordeling terug te vinden rond de beëindigde begeleidingen. In dit instrument beoordeelden we per jongere het zelfredzaamheidsniveau van de jongere (drie niveaus), de evolutie naar zelfstandigheid tijdens de begeleiding (drie niveaus), wijze van beëindigen van de begeleiding (gelukkig of minder gelukkig) en de bestemming van de jongere. Het beoordelingsinstrument dat we jaren gebruikten was een beoordeling vanuit de begeleiding over de jongere.

Om twee redenen waren we ontevreden over dit instrument. Enerzijds vonden we het belangrijk om een meer objectieve beoordeling te krijgen over de effecten van de begeleiding, eerder dan over de prestaties van de jongere. Het bestaande instrument bleek uit verschillende besprekingen een eerder subjectieve invulling te krijgen. Anderzijds misten we het CANO-denken in het vorige beoordelingssysteem.

Het vernieuwde beoordelingsinstrument is gebaseerd op het reeds bestaande instrument van het begeleidingstehuis Oranjehuis te Kortrijk¹.

Vanaf 2007 gebruiken we dit vernieuwde instrument. Het instrument is een prestatie­meting waarin men bij het begin (na intake) en het einde van de begeleiding een aantal indicatoren evalueert. Hierna volgt een opsomming van de geëvalueerde items.

- *Verblijfplaats van de jongere*

- *Netwerksituatie van de jongere*

Binnen deze indicator scoren we de link met het *gezin* (link met vader, moeder, ruimere familie). Om te kunnen spreken over een link met vader of moeder stellen we voorop dat er minimum een contact om de twee weken is met vader, moeder. Voor een link met de ruimere familie spreken we over minimum één contact per maand.

Daarnaast scoren we de link met *school/werk*. Betreffende deze link beschikken we enerzijds over harde gegevens, zoals het al dan niet hebben van school en werk. Wat betreft onderwijs is weergegeven of het gaat om voltijds onderwijs, deeltijds onderwijs of louter om een administratieve inschrijving. Daarnaast scoren we het meer subjectief gegeven, het zich houden aan afspraken op school en werk. Wanneer de jongere regelmatig naar school/werk gaat en meestal op tijd aankomt op school/werk scoren we dat jongere zich houdt aan de afspraken. Wanneer de jongere frequent spijbelgedrag stelt (minimum eenmaal per maand onwettig afwezig) of wanneer de jongere regelmatig te laat komt op school/werk (elke week minimaal eenmaal te laat) evalueren we dat de jongere moeite heeft met afspraken.

- *Agressie*

Bij intake is er sprake van al dan niet een agressieproblematiek. Bij afronding van de begeleiding is de problematiek afgenomen of niet afgenomen (wanneer het agressief gedrag in dezelfde frequentie voorkomt dan voor opname).

¹. X, contextbegeleiding : resultaten na 5 jaar werken in het Hol van de Leeuw., via: www.oranjehuis.be

- Politiecontacten

Om de politiecontacten te beoordelen gaan we kijken naar het aantal pv's in verband met daderschap en seiningen welke rond de jongere zijn opgesteld. Bij afronding van de begeleiding is het aantal pv's al dan niet afgenomen.

- Middelengebruik

We spreken over een drugprobleem indien het druggebruik van de jongere een negatieve invloed heeft op minimum één van de volgende terreinen: de tijdsbesteding van de jongere, de relatie met zijn leefomgeving, het gedrag van de jongere naar zijn omgeving. Bij de afronding van de begeleiding spreken we over geen drugprobleem, drugprobleem is afgenomen, drugprobleem is niet afgenomen. Binnen de scoring maken we een onderscheid tussen softdrugs en harddrugs.

- Time-out

Met deze indicator gaan we na of er een time-out heeft plaatsgevonden tijdens de begeleiding. De definitie van time-out is als volgt: 'Een time-out is een specifieke hulpverleningsinterventie waarbij tijdelijk de dagelijkse interacties tussen de jongere en zijn onmiddellijke omgeving worden onderbroken. Het doel is om met het instrument van de 'onderbreking' een positieve bijdrage te leveren aan deze interacties, zodat de draagkracht van de jongere en zijn onmiddellijke omgeving toeneemt, om zodoende de hulpverlening verder te kunnen zetten.' Onder time-out worden alle mogelijke invullingen verstaan, zoals bijvoorbeeld een staptocht, een project van een andere voorziening, een residentiële terugkoppeling, een kort verblijf in de gemeenschapsinstelling.

- Afronding

Binnen deze indicator willen we nagaan of de begeleiding volgens plan is afgerond. Hiermee bedoelen we dat de begeleiding is afgerond zoals was vooropgesteld. Dit kan dus ook inhouden dat een begeleiding vroegtijdig wordt stopgezet omdat verdere hulpverlening niet nodig blijkt te zijn. We willen ook nagaan of er een heropname heeft plaatsgevonden.

Met en is weten?

De relativiteit van een prestatiemeting kan gemakkelijk worden aangetoond door volgend voorbeeld. Vorige maand belde een mama van een jongere die vijf jaar geleden in begeleiding was. Ze belde erg opgewonden rond het feit dat alles thuis weer totaal in de mist ging en ze beschreef het gedrag en denken van de jongere. Uit deze beschrijving maakten wij de link met de periode van de begeleiding waarin de jongere in een psychose zat. We verwezen haar door naar de dokter van het ziekenhuis waar de jongere toen werd opgenomen en maakten de afspraak dat wij haar zelf opnieuw binnen enkele dagen zouden contacteren.

Waarom dit voorbeeld? Als we deze prestatiemeting zouden gebruikt hebben ten tijde van de begeleiding van deze jongere zouden een aantal indicatoren omwille van de problematiek van de jongere negatief gescoord hebben, bv. link met school, link met werk, link met ruimere familie. Anderzijds kunnen we zeggen dat het positieve aspect van het opnieuw contact opnemen van de mama, het beroep doen van haar op een vroeger netwerk waarin ze vertrouwen had (waardoor zij voorkomt dat de jongere zichzelf of anderen schade toebrengt) in een prestatiemeting nooit is terug te vinden.

Omwille van deze reden willen we naast de resultaten van de prestatiemeting de resultaten van de tevredenheidsmeting leggen. Bij elke jongere en zijn gezin wordt een tevredenheidsmeting afgenomen. Driejaarlijks analyseren we de resultaten hiervan. Deze feedback van onze gebruikers zal ons een meer volledige kwaliteitsmeting geven. Door deze link zal het bijvoorbeeld mogelijk zijn een aantal proceskenmerken van de begeleiding bloot te leggen. In 2009 zal opnieuw een analyse gebeuren van de tevredenheidsmetingen die we de afgelopen drie jaren hebben afgenomen bij jongeren en ouders. Volgend werkjaar kunnen we deze twee resultaten naast elkaar plaatsen.

Resultaten prestatie­meting

In 2009 hebben 53 jongeren onze instelling verlaten. Voor 41 jongeren is een prestatie­meting ingevuld. Bij 12 jongeren werd geen prestatie­meting ingevuld, dit waren de crisisdepan­nages.

- *Verblijfplaats van de jongere*

30 van de 41 jongeren werden opgenomen vanuit de gemeenschapsinstelling, slechts twee jongeren werden doorverwezen vanuit een andere voorziening, 9 jongeren verbleven op moment van opname binnen de thuiscontext, geen enkele jongere had reeds een eigen woonst.

Op moment van uitschrijving verblijven 15 jongeren in hun thuis­milieu, waarvan twee in combinatie met een thuisbegeleidingsdienst. Zes jongeren zijn doorgegroeid naar BZW, waarvan één jongere via een BZW-dienst.

Eén jongere werd doorverwezen naar een andere residentiële voorziening. 14 jongeren werden doorverwezen naar de gemeenschapsinstelling. Eén jongere ontvluchtte. Twee jongeren krijgen een gevangenisstraf na herhaalde feiten. Twee jongeren zijn zwervend.

We vinden het belangrijk om een zuiver zicht te krijgen op deze uitval. Welke uitvallers worden bijvoorbeeld heropgenomen, welke jongeren vallen compleet uit? (Zie afronding en heropnames.)

- *Netwerksituatie van de jongere: link met gezin*

Bij uitschrijving zien we dat de link met de context, zowel vader, moeder als ruimere familie, overal licht toeneemt. Wanneer we daarbij naar de verblijfplaats van de jongere kijken, zien we dat bij het beëindigen van de begeleiding 15 jongeren thuis verblijven t.o.v. negen jongeren bij intake.

- *Netwerksituatie van de jongere: link met school en werk*

→ *school*

Bij opname hebben 10 van de 41 jongeren geen school. 14 van de 41 jongeren zijn administratief ingeschreven in school. Er zijn zeven voltijds schoolgaanden en acht deeltijds schoolgaanden.

Bij uitschrijving volgen negen jongeren voltijds onderwijs, 11 jongeren deeltijds onderwijs.

Bij uitschrijving hebben drie jongeren geen school. Vijf jongeren zijn administratief ingeschreven.

→ *werk*

Bij opname zijn er 11 jongeren zonder werk. Daaronder vallen de zeven voltijdse scholieren.

Daarnaast zijn er bij opname zes jongeren met werk. Bij uitschrijving zijn er 25 jongeren zonder werk waarvan negen voltijdse scholieren. Daarnaast zijn er 8 jongeren met werk.

- *Agressie*

In drie vierde van de verwijzingen (30/41) is er sprake van een agressie­probleem. Bij 60% van de jongeren die nog steeds een agressie­probleem hebben bij uitschrijving is de problematiek afgenomen.

- *Politiecontacten*

Bij opname hebben 36 van de 41 jongeren één of meerdere pv's op hun naam staan. Vijf jongeren hebben geen pv's. Bij uitschrijving zijn er 13 van de 41 jongeren die tijdens de begeleiding geen enkele pv meer hebben opgelopen. Bij 13 jongeren is het aantal pv's afgenomen. 15 jongeren blijven in dezelfde mate in contact komen met politie en blijven in dezelfde mate pv's oplopen.

- *Drugproblematiek*

Bij aanmelding hebben ruim een derde van de jongeren (15/41) een drugproblematiek. Bij het beëindigen van de begeleiding is de drugproblematiek afgenomen bij 8 van deze jongeren. Bij een kwart van de jongeren blijft druggebruik een probleem, ook na het beëindigen van de begeleiding.

- *Time-out*

Bij ongeveer een derde van de jongeren (13/41) is tijdens het begeleidingsproces een time-out gebruikt om de begeleiding weer op een werkbaar spoor te krijgen.

- *Afronding van de begeleiding*

Bij bijna de helft van de jongeren (19/41) worden de in het handelingsplan vooropgestelde doelen bereikt en wordt de begeleiding volgens plan afgerond. Bij 22 jongeren lukt dat niet. Vooral feiten zijn de reden van onmiddellijke stopzetting van de begeleiding. We willen hierbij aangeven dat deze stopzettingen meestal tijdelijk van aard zijn. Zeven jongeren werden immers heropgenomen.

7.5 BEZETTING

7.5.1 Overzicht toewijzingen, gestarte begeleidingen en beëindigde begeleidingen

Maand	2009			2008			2007		
	Toewijzingen	Gestarte bevel.	Verlaters	Toewijzingen	Gestarte bevel.	Verlaters	Aanmeldingen	Gestarte bevel.	Verlaters
januari	7	0	5	5	3	1	5	5	6
februari	2	5	1	12	4	7	6	6	4
maart	4	5	5	5	10	4	3	2	2
april	5	3	2	6	6	7	3	4	1
mei	4	3	6	5	3	5	4	3	6
juni	5	8	6	5	3	3	3	2	1
juli	7	7	9	7	6	7	4	4	7
augustus	4	2	2	6	6	4	6	3	1
september	5	6	5	6	8	8	1	4	4
oktober	3	3	3	5	5	3	3	3	4
november	4	3	4	4	3	4	7	4	5
december	3	6	5	2	3	2	5	7	9
TOTAAL	53	51	53	68	60	55	50	47	50

* 2 jongeren werden in 2008 toegewezen, 1 werd opgenomen, 1 werd niet opgenomen in 2009

* 3 jongeren werden heropgenomen zonder toewijzing (owv korte time-out in een gemeenschapsinstelling)

7.5.2 Bezettingsgraad per maand

maand	2009		2008		2007	
	dagen	% bezetting	dagen	% bezetting	dagen	% bezetting
januari	847	91,08	796	85,59	842	90,45
februari	786	93,57	778	89,43	799	94,12
maart	903	97,10	844	90,75	890	95,70
april	872	96,89	891	99,00	902	100,22
mei	887	95,38	875	94,09	940	101,08
juni	869	96,56	816	90,67	884	98,22
juli	887	95,38	870	93,55	864	92,90
augustus	834	89,68	871	93,65	859	92,37
september	826	91,78	853	94,78	881	97,89
oktober	857	92,15	864	92,90	860	92,47
november	809	89,89	858	95,33	819	91,00
december	910	97,85	919	98,82	792	85,16
TOTAAL	10287	93,94	10235	93,21	10332	94,36

7.5.3 Overzicht bezettingsgraad vanaf 1991

Jaar	Capaciteit	Dagen	Bezettingsgraad
1991			
(01-08/91)	30	8345	81,00%
(09-12/91)	24		
1992	31	7099	92,40%
1993			
(01-03/93)	21	7223	85,00%
(04-12/93)	24		
1994	24	7362	84,00%
1995	25	8265	90,60%
1996	25	8534	93,30%
1997	25	8360	91,60%
1998	25	8207	89,90%
1999	25	7761	85,10%
2000	25	8396	91,80%
2001	25	7903	86,60%
2002	25	8304	90,96%
2003			
(01-11/03)	25	8561	92,25%
(11-12/03)	30		
2004	30	10.098	91,98%
2005	30	10.015	91,46%
2006	30	10.202	93,17%
2007	30	10.332	94,36%
2008	30	10.235	93,21%
2009	30	10287	93,94%

BIJLAGE: KUNST en CANO verbinden

Tevens een afscheid vanwege een trio collega's

Martien De Belder, Luk Hertogen en Vincent Vanhumbecck namen het initiatief om samen met 't Kristallijn te Mol een verbinding van kunst en CANO te organiseren naar aanleiding van hun brugpensioen. Martien en Luk eindigen hun werk in Pieter Simenon als coördinatoren in de CANO-voorziening, Vincent als directeur, en met zijn drieën hebben zij er jarenlang vanaf 1973 en 1975 inspirerend samengewerkt. Omdat deze voorziening dichtbij in Lommel-Werkplaatsen is gevestigd, kozen zij ervoor om de CANO-voorziening in de kijker te plaatsen en te verbinden met kunst. Dit werd gerealiseerd tijdens een drukbezochte **opening van de tentoonstelling** “Kunst en CANO verbinden” op zaterdag 23 januari 2010 in 't Kristallijn te Mol.

Roger Delaet, verantwoordelijke van 't Kristallijn en afgevaardigde van Sibelco, presenteerde een voorbeschouwing.

Luk Hertogen verwelkomde de kunstenaars en het publiek en praatte als “cement” het **programma** aan elkaar.

De muzikale omlijsting werd verzorgd door de “|BAR|tenders”, onder leiding van Koen Wellens. Inspelend op het programmaverloop brachten zij als feestelijke intro “Opzij, opzij, opzij” van Herman Van Veen en “Ballade des gens heureux” van Gerard Lenorman. Later brachten zij ons wat dichterbij de leefwereld van onze doelgroep met “Yellow Ribbens” van Tony Orlando en “Laat me” van Ramses Shaffy, om ten slotte dromend af te ronden met “Imagine” van John Lennon. Vincent Vanhumbecck lichtte het begrip CANO toe (voorstelling CANO) en Martien De Belder dichtte CANO en kunst toe (toedichten van kunst en CANO). Omdat beide toespraken inhoudelijk de kern uitmaakten van het programma, nemen we ze allebei volledig over.

Burgemeester Peter Vanvelthoven sloot gesmaakt de rij sprekers af, stak Jongerenwerking Pieter Simenon nog een stevig hart onder de riem en opende de receptie en tentoonstelling.

Voorstelling CANO (door Vincent Vanhumbecck)

“Omwille van het gevarieerd publiek graag toch eerst een algemene voorstelling van Pieter Simenon.

Het jongenstehuis Pieter Simenon startte als familiaal initiatief bijna 50 jaren geleden in Donk bij Herk-de-Stad, genoemd naar een overleden broer-missionaris van de stichters. In 1971 verhuisde deze instelling naar Lommel-Werkplaatsen, hier in de buurt. De initiatiefnemers focusten binnen de bijzondere jeugdzorg op de opvang en begeleiding van moeilijker te begeleiden adolescenten jongens. Vanuit deze ervaring werd vanuit een lokale en preventieve invalshoek 19 jaren geleden in Lommel-Centrum ook een dagcentrum De Teuten georganiseerd. Ook vanuit de ervaring met de specifieke doelgroep werd 12 jaren geleden in Hasselt een HCA-dienst BAAL opgestart om bij delictgedrag van jongeren herstelgerichte en constructieve reacties te ontwikkelen en uit te voeren.

Jongerenwerking Pieter Simenon evolueerde als een kleinschalig, gedifferentieerd en voortdurend vernieuwend aanbod van residentieel verblijf, begeleiding en afhandeling van delicten.

Met gemotiveerde en enthousiaste personeelsploegen engageren wij ons om samen verbindend te werken om breuken tussen jongeren, hun leefomgeving en de samenleving te herstellen, steeds in antwoord op een maatschappelijke verwijzing.

Het begeleidingstehuis hier in Lommel-Werkplaatsen realiseerde via bijkomende projectmiddelen een geëigend aanbod. Samen met enkele andere pionierende voorzieningen in Vlaanderen werden ervaringen vanaf 1991 in een ZIB-project (Zeer Intensieve Begeleiding) en na 2001 samengebracht

in een concept CANO. Dit letterwoord staat voor een Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning.

Essentiële kenmerken van een CANO-voorziening zijn de volgende:

De doelgroep wordt herkend als moeilijk begeleidbare adolescenten en hun leefomgeving. Zij kampen met zeer ernstige problemen op diverse levensdomeinen. Zij kennen een cumulatie van kwetsuren en breuken, waardoor ze in uitsluitingssituaties belanden en zich niet meer verankerd voelen in de samenleving. Velen van hen worden ons in Lommel-Werkplaatsen toegeleid vanuit de gemeenschapinstelling in Mol.

Voor deze doelgroep hanteren we zeer flexibele opvang- en begeleidingsmogelijkheden binnen en buiten de voorziening, in en met de ruime leefomgeving van de jongeren, steeds in afstemming met de verwijzer en die is de jeugdrechtbank of het Comité Bijzondere Jeugdzorg.

Tot het vaste CANO-aanbod behoren de contextbegeleiding (of begeleiding van het gezin en het netwerk), de individuele begeleiding, training en behandeling, residentieel verblijf, time-out (of korte onderbreking) en begeleiding van tijdsbesteding, die gericht is op scholing, werk en vrije tijd.

We betrachten een begeleidingsengagement naar de jongere toe, door zoveel mogelijk op maat van de jongere en zijn leefomgeving te werken, waardoor een continuïteit van de begeleiding wordt gegarandeerd en nieuwe uitsluitingen kunnen vermeden worden.

Het uitgangspunt van CANO-werkers is het geloof dat deze adolescente jongeren best opgroeien binnen het herstel van de breuken met hun eigen leefomgeving en/of in de opbouw van een nieuwe leefomgeving, zoals bijvoorbeeld begeleid zelfstandig wonen. We doen daartoe een sterk appèl op de positieve mogelijkheden, capaciteiten en krachtbronnen die aanwezig zijn in deze jongeren zelf, hun ouders en steunfiguren. Vaak meer vragen dan antwoorden. Ook niet weten, vertrouwen, geloof, hoop en ook liefde voor de jongeren en het vak. Een vak waarin je met je hoofd, je handen, je hart en ziel werkt. Steeds weer uitdagingen, zoektochten en zeer veel overleg. Vanzelfsprekend een intensieve samenwerking van de medewerkers met vele betrokkenen op de werkvloer zelf, in vele netwerken en binnen een kleurrijk palet van vele overlegfora.

Sedert twee jaren verschaft de Vlaamse overheid ons samen met de zeven andere CANO-voorzieningen in Vlaanderen de ruimte om het CANO-concept te protocolleren, d.w.z. het duidelijk uitschrijven van een onderkende en aantoonbare organisatie van een open hulpverleningsaanbod voor een specifieke doelgroep. Het resultaat daarvan daagt verder uit om middelen en modaliteiten te regulariseren. Dit CANO-proces voltrekt zich in een boeiende sector bijzondere jeugdzorg en jongerenwelzijn, die voortdurend in ontwikkeling evolueert en als sector absoluut een duidelijkere en juistere maatschappelijke waardering verdient.

Namens Martien De Belder, Luk Hertogen en mezelf, het trio dat na vele jaren samenwerken gisteren afscheid nam van de Jongerenwerking, wil ik afsluitend hier nog zeggen dat wij in Pieter Simenon een boeiende loopbaan kenden en er graag werkten. En met vertrouwen in de opvolging nog dit aan de hele personeelsploeg, die straks Jongerenwerking Pieter Simenon verder in goede banen leidt: dank jullie wel voor de lerende samenwerking en blijf u bescheiden onderscheiden.”

Toedichten van Kunst en CANO (door Martien De Belder)

'Bestaan kan iedereen. Er zijn vraagt moed. En wat de dichter doet, is pleiten voor het één. Hij wil zijn leven niet door wekkers laten leiden of als een hond onthouden dat hij kan slapen tot het rinkelt naast zijn oor. Hij bouwt niet na wat hij soms uit een mond hoort vallen op tram acht, of met een zwarte kwast over een smoel geschreven ziet. Zelf houdt hij niet van vlekken maken, maar als het bot moet, stelt hij dingen scherp, zodat het snijdt. Hij woelt en spit graag, graaft de scherven uit de klei, haalt het beste wat er is naar boven, ook al weet hij dat er daardoor naast zijn hart een stem blijft jeuken. Maar ach zo gaat dat als de dingen moeilijk worden en je bereid bent met een pen van krijt of kool te schrijven. Hij is het best geplaatst om iets over de gum te zeggen, omdat hij als geen ander weet hoe leeg het is als hij het blad omslaat, hoe snel de fout, maar ook hoe klein en hoe verlamd een hand van angst. En daarom juist blijft hij in potlood denken, want dat is volgens hem het wezen van er zijn.'

“Het gedicht 'Kies' van Bart Moeyaert brengt ons naadloos naar de verbinding tussen Kunst en CANO; kiezen om een weg te gaan waar zekerheden in vraag worden gesteld, waar het niet weten een drijfveer wordt, waar de ontmoeting met jezelf en de anderen een bron van inspiratie is. Vertrouwend op het proces, worden vragen gaandeweg ontsluitend en ontstaat een unieke creatie, een doelgericht en creatief handelen.

In deze gedrevenheid en basishouding vinden Kunst en CANO elkaar.

Kunst ontstaat uit een nood en innerlijk verlangen. Elke creatie vraagt moed en durf niet gekende wegen te bewandelen, open aandacht en afgestemd zijn op zichzelf en de wereld. Creëren is wroeten, blijven zoeken, soms helemaal opnieuw beginnen maar ook toelaten en niet sturen. Met het nodige vakmanschap wordt uitdrukking gegeven aan dat wat nu aan de orde is. En elke creatie draagt de volgende en dus groei en evolutie in zich.

Kiezen om met jongeren en hun gezinnen, die gekwetst werden door het leven, op weg te gaan, ontstaat uit een nood en een innerlijk verlangen, vraagt een afgestemd zijn op de ander en zichzelf, een ontmoeting van twee werelden, elk met hun bijzonderheid, elk evenwaardig. Bereid zijn samen een proces te gaan van zoeken en niet weten, durf en moed om niet gekende wegen te bewandelen, soms helemaal opnieuw beginnen, om met het nodige vakmanschap dragend aanwezig te zijn, vertrouwend op de weg die wordt afgelegd en op elke stap die een volgende en dus groei en evolutie in zich draagt.

In de kunstenaars die we vandaag ontmoeten herkennen we niet alleen onze gedrevenheid maar ook essentiële kenmerken van onze werking.

Albert Cuypers: beeldhouwer, bronsgieter.

Als wees, door vele opvoeders grootgebracht, als adoptie- en pleegvader van zes kinderen, weet hij als geen ander hoe getekend een leven kan zijn. De nood aan het verwerken van de pijn uit het verleden en het openen van een toekomst drukt hij uit in zijn werken. In de voorbereiding van deze tentoonstelling, verwoordde Albert het zelf als volgt: "De schreeuwers maken 'het lijden in de wereld' zichtbaar, maar ook de strijdvaardigheid; mijn vliegers tonen dat dromen mag; kijken door glas stelt de vraag of onze waarneming vervormd wordt vanuit wie we zijn."

Zijn beelden zijn monumentaal of zet hij op hoge sokkels. Het kikkerperspectief werd zijn waarmerk. In het deformeren van zijn figuratief werk vond hij het middel om het beeld zijn unieke betekenis te geven. Zijn werk choqueert, bevrijdt, heelt en opent ook de toekomst. Zij getuigen van degelijk vakmanschap. Albert verlegt voortdurend grenzen. Door het werken met brons worden zijn beelden technischer, duurzame, minder gedeformeerd en houden ook een zoektocht naar het esthetische in. Ze blijven uitgesproken realistisch, maatschappij- en zelfkritisch.

Zoals in het leven gebeurtenissen precies op het juiste moment kunnen samenvallen, werd Albert gevraagd door een kindertehuis een beeld te maken dat staat voor het gekwetste kind.

Vandaag zetten we dit beeld centraal. Het is een zelfportret van zijn verleden, maar ook een portret van kinderen vandaag, die door het leven gekwetst zijn. Ze dragen de rugzak van hun verleden mee, maar ook het huisje, hun toekomst ... onaf en open. Het beeld is een getuigenis van de verbondenheid tussen verleden en toekomst.

Dit beeld brengt ons naar onze tweede kunstenaar van vandaag.

Marc Jacops: een meester in digital art of mixed media.

Reeds jaren schilderde Marc op doek, gebruik makend van pastel, houtskool en acryl, later bracht hij ook woorden mee in beeld. Als grafisch vormgever is hij gepassioneerd door de bijna grenzeloze digitale mogelijkheden binnen de kunst en vond een voor hem unieke, eigentijdse, vernieuwende uitdrukkingvorm. Hij maakt een digitale collage van fotografie, schetsen, schilderijen, teksten en alles dat gebruikt kan worden om een uitgebalanceerd geheel te creëren. Het gebruik van fotografie en vectoriële tekeningen zorgt voor een kleurrijk beeld met een positieve uitstraling. Laag na laag wordt het schilderij opgebouwd. Zijn werk is gedurfd, soms confronterend, innovatief, kleurrijk en reflectief. Met vakmanschap gebruikt hij alle technieken die digitaal worden aangereikt en creëert een verhaal. Zij tonen aan dat binnen en dankzij de diversiteit van technieken creativiteit mogelijk is. De werken zijn op doek afgeprint en, zoals de kunstenaar zelf zegt, spreken ze voor zich. Ze nodigen uit telkens iets nieuw te zien. Het beeld, verleden en toekomst, werd voor deze tentoonstelling door Marc verwerkt en geïnterpreteerd op doek, getuigend van verbondenheid.

Ook muziek en zang zijn vandaag volwaardig als kunstuitdrukking aanwezig. De vocal male group 'The |BAR|tenders', omkadert het geheel, geeft een extra accent aan de opening van de tentoonstelling door hun interpretatie van enkele liederen. Zij zijn de dragers van het geheel.

Wij danken de kunstenaars voor hun enthousiaste samenwerking en inspiratie.

Zijn we als medewerkers van Pieter Simenon niet allemaal een beetje kunstenaar? Vanuit die blik ontdekken we misschien ook de jonge kunstenaars in onze doelgroepen. Om te eindigen zetten we hen nog even centraal in een gedicht.”

*'Mijn weg plaveien, stevig sterk, met zekerheden voor het leven.
Voor mijn ouders een gegeven. Maar voor mij een moeilijk werk.
Mijn weg plaveien? Ik houd van zand en zwerfkeien'.*

Het beeld 'het gekwetste kind' van beeldhouwer Albert Cuypers en een werk van Marc Jacobs 'verbonden' op de uitnodiging voor de tentoonstelling 'KUNST EN CANO VERBINDEN' in 't Kristallijn te Mol.

KUNST en CANO verbinden

Sibelco en Jongerenwerking Pieter Simonon nodigen U graag uit op de vernissage van de tentoonstelling

→ **Marc Jacobs** (Mixed media)
Albert Cuypers (beeldhouwer, bronggieter)